

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR.2 110. ÅRGANG 06.02.24 - 27.02.24

Hvordan velges antall studiepoeng? 6 | En pils med Erlend Mørch 20

Guide til bruktbuikker i Trondheim 30

**Grusomme skjebner
– god underholdning**

True crime er i vinden

GRATIS

RADIO REVOLT

**DIN STUDENTRADIO
I TRONDHEIM.**

Lytt på DAB, som podcast
eller på radiorevolt.no



6
**BETYDNINGEN AV ET
STUDIEPOENG:** Studentene
opplever et stort sprik i
arbeidsmengde på ulike emner
med samme antall studiepoeng.



15
**INTERVJU MED KI-EKSPERT INGA
STRUMKE:** Vi tar en prat med Inga
Strumke om studielivet og Trondheim.



24
**HVORFOR VI LIKER TRUE
CRIME:** Psykologer og en
krimtekniker forklarer hvorfor
mord og kriminalitet har blitt en
elsket form for underholdning.

10
**FILOSOFISTUDIET BLIR
STADIG MER POPULÆRT:**
Søker tallene til filosofi øker
i storbyene, men venter det
en relevant jobb i enden av
studieløpet?

20
**EN PILS MED ERLEND
MØRCH:** Over en pils på Edgar
har vi snakket med Erlend Mørch
om teknologi, skjermtid og
mannsrollen i 2024.

30
**GUIDE TIL
BRUKTBUTIKKER I
TRONDHEIM:** Under Dusken
har vært på jakt etter byens
beste bruktbutikker. Slapp
av – vi har etterlatt noen
bruktskatter til dere også.

LES MER PÅ [UNDERDUSKEN.NO](https://underdusken.no)

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Mari Kaslegard
– Tlf: 416 62 680
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDERE UNDER DUSKEN
Sara Løvveit
– Tlf: 412 95 877
avisredaktor@studentmediene.no

Margret Meek
– Tlf: 991 29 994
nettredaktor@studentmediene.no

**ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I
TRONDHEIM AS**
Herman Østby
– Tlf: 960 45 919
ansvarligredaktor@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Alle Nordli
– Tlf: 920 49 070
dagligleder@studentmediene.no

SALGSSJEF
Rohit Balasubramaniam
salgssjef@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Kristoffer Ramsøy Fredriksen
nyhetsredaktor@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Bård Flatjord Netland
debattredaktor@studentmediene.no

AKTUALITETSREDAKTØR
Christina Xenaki
aktualitetsredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Christian Ryssdal
kulturredaktor@studentmediene.no

FOKUSREDAKTØR
Tuva Marlene Ambjørseid
fokusredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR
Mats Fosdahl
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
Pia Arnisen
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISKSJEF
Elaine Kielland
grafisksjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
Victoria Lillejord Stenshagen
illustrasjonssjef@studentmediene.no

DESK
Katrine Sætereng (sjef), Karianne Folkvord
Furset, Ingrid Ytterland, Even Kaushik, Erlend
Gylver, Elfrida Setra, Cecilie Bjørnsdatter
Raustein, Bård Flatjord Netland, Benedikt
Erikstad Javorovic, Bendik Brodshaug, Astrid
Lie Sætaberget, Andrea Barland, Amanda
Hyften Bjerknes

GRAFIKERE
Elaine Kielland (1-5)
Jessica Liu (6-14)
Jesper Hustad (15-23)
Emil Moberg Værnes (24-35)
Martine Bræck Hanssen (36-47)

KORREKTUR
Cecilie Bjørnsdatter Raustein (sjef)
Ingrid Ytterland

FORSIDE
Anne van den Hooven
Torstein Olav Eriksen

Blitt litt mye damer i det siste, skal satse skole nå

TIPS OSS!
tips@studentmediene.no

ANNONSERE?
salgssjef@studentmediene.no

Under Dusken er et uavhengig organ for studenter i Trondheim, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir distribuert gratis i Trondheim, og kommer ut seks ganger i semesteret. Under Dusken arbeider etter god presseskikk i henhold til Vær Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Under Dusken blir utgitt av Studentmediene i Trondheim som får økonomisk støtte av Velferdstinget i Trondheim og Studenter-samfundet i Trondheim, som står uten redaksjonelt ansvar.

Miljøtrykksak fra
Trykkpartner AS.

Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638



DYPPDYKK **NERDY** UNDERHOLDNING MAT
SEX KULTUR SATIRE
SAMFUNDET INTERVJUER **DRAM** SKETCH
REPORTASJE STUDENT
HUMOR NYHETER
TÅRERTESTER TRONDHEIM **PORTRETT**

underdusken.no/video



LEIAR

Mari Kaslegard
REDAKTØR I UNDER DUSKEN

Studentar, ta ordet!

Historisk sett har ikkje studentane vegra seg for å heve stemmen. Har dette endra seg?

Samfundet har alltid vore ein plass for både fest og politikk, men dei siste tiåra har dessverre Samfundsmøta sett ein nedgang i deltakinga. Det er synd når fleire voteringar over viktige saker har blitt avlyst på grunn av mangel på stemmer. Dei fleste av oss utvekslar jo meiningar med kvarandre omtrent dagleg, så kvifor er dørstokkmila til talarstolen og urnene så lang?

For det treng jo ikkje å vere slik. På Samfundsmøtet laurdag 3. februar stilte over 300 studentar opp for å bidra til organisasjonsdemokratiet. Det i seg sjølv er ein siger. Ei lang taleliste og ein heit debatt gjorde at møtet varte og rakk, men det tyder på eit sunt demokrati.

Frå talarstolen blei det retta fleire kritikkar mot Styret. Blant anna om at dei kunne vurdert å fordele dei to voteringane på to separate møte, sidan varigheita kan påverke framdrifta av eit møte gjennom tidspress og utolmod. I tillegg hadde fleire av dei som styrte møtet tydelege interesser i sakene Storsalen skulle stemme over. Dette blei heldigvis retta på, men er eit teikn på dårleg planlegging og uryddige rammer for meningsutvekslinga, noko som gjer det vanskelegare enn nødvendig å delta politisk.

Midt oppi lange innlegg og meningssterke stemmer kjende nok fleire også på at dei mangla informasjon. Det held ikkje at studentane har ei meining om

dei ikkje veit kva dei meiner noko om. Sjølve berebjelken i demokratiet er å kunne ta informerte val, og då treng me å vite dei konkrete konsekvensane av dei moglege utfalla. Er til dømes eit Studentersamfund utan Equinor trua mot konkurs eller betyr det berre litt dyrare øl?

Det kan sjølv sagt vere fleire grunnar til at medlemmane ikkje kjem seg på Samfundsmøte. At møtet blir organisert slik at også dei ferskaste medlemmane skal kunne delta i ordskiye og val bør likevel vere eit minstekrav.

I fjor stemte Storsalen over eit forslag som likna eitt av dei som blei stilte på laurdag om å streve etter å unngå samarbeid med olje- og gasselskap. Den gongen gjekk forslaget akkurat ikkje gjennom. No var utfallet tydelegare, men likevel blei nok mange skuffa då forslaget på nytt blei nedstemt. Det betyr ikkje at siste ord er sagt i saka, og ei heller i Storsalen.

På torsdag 8. februar blir urnene opna på nytt – denne gongen for å velje ein sjef for UKA i 2025. Då håpar eg å sjå kandidatar som ser konsekvensane av å gi fossile aktørar ei stor plattform for grønvasking, og at dette kjem tydeleg fram i utspørjinga. Og ikkje minst håpar eg å sjå flest moglege av mine medstudentar der, på eit godt organisert møte, slik at alle dei viktige meiningane blir høyrde.

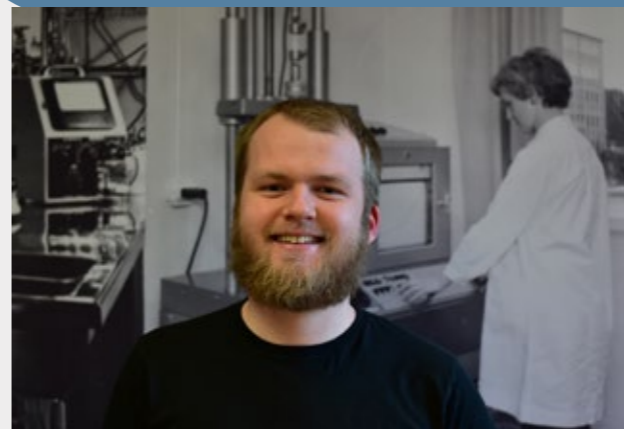


ILLUSTRASJON: Victoria Lillejord Stenshagen

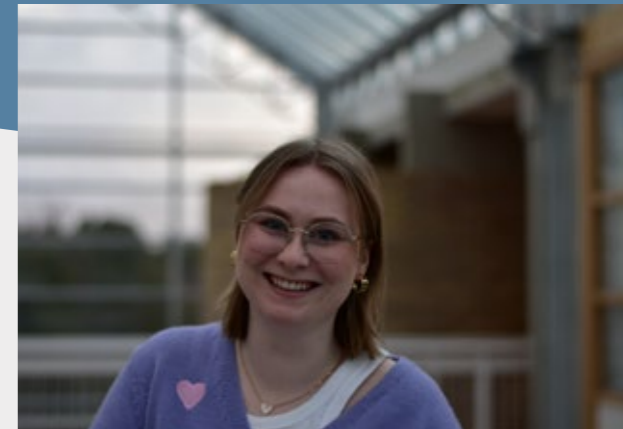
EIT STUDIE- POENG: 60 TIMAR ELLER 60 MINUTT

TEKST OG FOTO: Jakob Selfors | ILLUSTRASJON: Eugen Johnsen

På Gløshaugen sit Lars Kristian Nybo og studerer over ti timar i veka for 7,5 studiepoeng. Emma Hegge Sørensen fekk dobbelt så mange studiepoeng på to helger.



INTERESSERT: Lars Kristian Nybo tykkjer det går fint å jobbe ekstra om fagstoffet er interessant.



DRAMASTUDENT: Emma Sørensen er ikkje på NTNU naudsynt for å jobbe 9-3, men heller for å lære seg drama og teater.

Eit studiepoeng ved NTNU er bunde til ein internasjonal standard, forkorta ECTS (European credit transfer and accumulation system).

I brukarretteinga står det at det skal brukast 1500 og 1800 timar på eit studieår med 60 poeng. Dette blir igjen omsett til ein stad mellom 25 og 30 timar per studiepoeng.

Vidare er det 187,5 til 225 timar per emne med 7,5 studiepoeng og 375 til 450 timar per emne med 15 studiepoeng. Dette er likevel ikkje slik det ofte er i praksis.

– Helvetessesemester

Student Lars Kristian Nybo studerer til bachelor i biologi på Gløshaugen. Semesteret han nettopp er ferdig med, fortel Nybo at har fått eit rykte blant biologistudentar som eit «helvetessesemester».

I tillegg til exphil og matte har Nybo hatt to tunge biologiemne. Det verste av dei to, er emnet «Plantens struktur og funksjon», også kjend som «plantefys».

– Det var mykje jobb, godt over ti timar i veka. Eg er ein av dei som jobbar under gjennomsnittleg mykje, så mange jobba betrakteleg meir enn det, seier Nybo.

Kurset består av alt ein skulle vente – forelesingar, gruppearbeid, lab og labrapportar. Det meste av dette er i tillegg obligatorisk. Problemet oppstår når summen av arbeidet overgår kor mykje det er meininga at ein skal jobbe per veke.

Ikkje berre eit studiepoeng

Nybo tykkjer at emnet truleg burde ha gitt fleire studiepoeng om innsatsen hans skulle bli rettvist utbetalt. Han meiner eit studiepoeng burde vere meir standardisert frå emne til emne.

– Emneansvarlege burde kanskje ha ein litt lik idé. Eit studiepoeng er liksom ikkje eit studiepoeng.

Til tross for ei stor arbeidsmengd er Nybo glad i biologistudiet. Han har ingenting mot å jobbe meir enn andre studentar, men påpeiker at kva du lærer og kor lang tid du må bruke, ikkje alltid heng saman.

– Det er truleg noko reint praktisk som kan gjerast slik at det blir opplevd som mindre arbeid, utan at det skal vere noko mindre læringsutbytte.

15 studiepoeng på 2 helger

Student Emma Hegge Sørensen studerer til bachelor i drama og teater ved NTNU. Førre semester tok ho eit emne som gjekk over eit par helger, med ein påfølgande heimeeksamen.

For denne innsatsen fekk Sørensen 15 studiepoeng.

Emnet er «Dans, bevegelse og helse». Det går ut på korleis ein kan anvende rørsle på ein helsefremmande måte. Sørensen meiner dette er et godt og viktig emne:

– Eg trur det blir ekstremt relevant framover. Det er veldig dagsaktuelt å bruke rørsle og musikk for å hjelpe folk.

Emnet hadde obligatorisk oppmøte i dei to helgene. I tillegg var det nokre få

digitale forelesingar, men desse var ikkje obligatoriske. Sørensen deler at det ikkje var noko særleg godt oppmøte da.

– Eg var nesten åleine i eit par forelesingar, men eg trur dei vil bli obligatoriske neste år.

– Gløsingar hadde det vanskelegast

Emnet hadde ei sluttvurdering i form av ei oppgave på om lag 5000 ord. Dei fleste som tok emnet, fekk anten A eller B. Emne var ope for alle, og det var ikkje berre folk frå drama.

– Det var folk som allereie var fysioterapeutar, folk frå drama og attpåtil nokon frå Gløshaugen. Dei frå Gløshaugen hadde det nok vanskelegast med framføringa i emnet.

Sørensen tykkjer at ho som student på Dragvoll ikkje naudsynt er her for å ha ein vanleg arbeidsdag, men heller for å lære seg teater – noko ein gjer i praksis.

– Hadde studiet handla om å sitte frå klokka 9 til 15 kvar dag, hadde eg ikkje vore her. Når vi derimot set opp skodespel og eg må jobbe frå 9 til 21, så er det heilt greitt.

Sjølv om arbeidsmengda i emnet ikkje samsvarar til akkurat det det er meininga at 15 studiepoeng skal vere, tykkjer Sørensen at læringsutbytte frå emnet var verdt minst dei femten poenga ho fekk. →

36 prosent jobbar meir enn dei i arbeidslivet

I studiebarometeret blei det undersøkt kor mykje tid studentane brukte på studia sine. Blant dei 200 studieretningane ved NTNU som var med i undersøkinga, låg heile 36 prosent over tidsbruken i ei normal arbeidsveke, altså 37,5 timar.

Studentane ved NTNU jobbar gjennomsnittleg 35 timar i veka. Med ei grov sortering av lista*, kan me sjå at studentar på Dragvoll i snitt jobbar 30 timar i veka, mens dei på Gløshaugen jobbar 40 timar i veka.

Anerkjenner skilnadar

Prorektor for utdanning, Marit Reitan anerkjenner skilnadane mellom emner ved NTNU. Reitan peiker på fleire undersøkingar som har vist dette.

– Vi veit at i dei aller fleste undersøkingane ligg HF-fag lågare enn til dømes teknologifaga på kor mange timar studentane rapporterer at dei jobbar.

Denne forskjellen finnast ikkje berre på tvers av fagfelt, men også blant dei, påpeiker Reitan.

– Dei fleste som har tatt studiar over nokon år, vil også oppleve at ulike emner i same fag kan opplevast ulike i arbeidsmengd.

Vidare påpeiker Reitan at emner ved NTNU planleggjast ut frå læringsutbytte, samt studentanes venta gjennomsnittlege innsats, noko Reitan påpeiker er subjektivt.

– Det er viktig at det er snakk om eit gjennomsnitt. Studentane er veldig forskjellige i korleis dei opplever og rapporterer arbeidsmengd.



ANERKJENNER FORSKJELLANE: Prorektor for utdanning, Marit Reitan anerkjenner at det er ein skilnad i arbeidsmengd mellom emner ved NTNU. Foto: Rolf Ivar Svensli / NTNU

Avslutningsvis poengterer Reitan at ulike emner har ulike føresetnader. Ho peike mellom anna til forskjellar i finansieringskategori, som igjen gjer utslag for kva typar undervisningsformer som vert brukt. **UD**



*Datasettet blei grovsortert for hand. Ta kontakt med Jakob Selfors ved mail: selfors@studentmediene.no for info om databehandlinga.



ILLUSTRASJON: Gabriel Callanan

Frå tid til anna kjennest det som verda ikkje kan reddast, og at det berre er å gje opp. Eg trur ikkje eg er den einaste som føler på det.



JAKOB SELFORS
Journalist i Under Dusken

Av og til orkar eg ikkje å bry meg. Det kjennest som kvar krise blir toppa av ei ny. Det er for slitsamt å ta stilling til alt som skjer, eg lar heller verda gå forbi. Eg føler meg utruleg egoistisk når eg seier noko som dette.

Problemet ligg i kor mykje tid og energi eg har på ein enkel dag. I tillegg er det kombinert med at eg har eigne draumar og ambisjonar eg ikkje vil legge vekk. Den vesle tida som er att, strekk ikkje alltid til.

Mange jobbar dag og natt inntil verda blir ein betre stad. Sjølv får dei sjeldan gjennomslag. Det verkar som om det ikkje er nokon vits. Det er nok mange som tenker som meg.

Eg prøver å ta meg sjølv i det kvar gong eg tenker på denne måten. Det finst håp. Det må det gjere.

W

For å minne meg sjølv på håpet, likar eg å tenke på kor unge me som menneskeslekta er. Det er ikkje lenge sidan telefonen og internettet gjorde det mogleg å finne ut kva som skjer rundt om i verda same dag som det skjer.

Vi er altså ein av dei fyrste generasjonane i denne nye verda. Korleis framtida blir, må difor vere i hendene våre.

Samfunnet er skapt av menneske. Da må det vel vere for menneske å endre det også.

Vi kan ikkje forvente at folk skal slutte å leve liva deira for å endre verda. Samtidig er det viktig å erkjenne at det er greitt å bry seg akkurat så mykje ein klarar. Berre det kan gjere at vi tar nokre steg i riktig retning.

Så er det kanskje greitt å ikkje redde verda kvar dag. Både du og eg har eigne ting å drive med. Eg tør ikkje å påstå at verda vil endre seg om alle berre meiner at ho bør det, men handling kjem alltid frå motivasjon – så det er eit godt punkt å starte på.

Tenk deg til toppstilling

TEKST: Jonatan Bjørge | ILLUSTRASJON: Victoria Lillejord Stenshagen

Det blåser kraftig i Oslo og det meldes om frisk bris i Trondheim. Filosofi har vind i seilene.

På Universitetet i Oslo har årsstudium i filosofi høyere poengkrav enn noen gang. Filosofi på NTNU tiltrekker også søkere. Studiet som populært har blitt omtalt som «en stilig vei til fattigdom» er på vei til å bli «en stilig vei til toppstilling».

Flere vil til storbyen

Tall fra Samordna opptak viser at ordinært opptak for årsstudium i filosofi hos UiO ligger på 62 poeng, mens det samme årsstudiet til NTNU har en poenggrense rundt 40 poeng. Ståle Rainer Strøm Finke er professor ved Institutt for filosofi og religionsvitenskap ved NTNU. Han vektlegger at differansen i poengkrav mellom UiO og NTNU gjelder for flere humanistiske studieretninger, og mener ikke forklaringen nødvendigvis ligger på det faglige.

– Mye kan forklares demografisk. I stedet for å dra ut til distriktsuniversitetene og de mindre høyskolene er det mange som vil til Oslo. Det er en trend vi ser også blant våre filosofistudenter, der mange reiser til Oslo for å ta master. Det har ikke nødvendigvis faglige grunner, men heller at de vil til storbyen.

Instituttleder ved Institutt for filosofi og religionsvitenskap ved NTNU, Heine Alexander Holmen, mener i likhet med Finke at demografi er en vesentlig forklaringsfaktor. Han tror ikke det er noen grunn til bekymring, men mener heller at det er positivt at filosofi har en populær trend i søkertall.

– Universitetet i Oslo har satset på andre programmer enn NTNU, og de har gjort gode opplysningskampanjer. De har klart å etablere et momentum for filosofi.

Han tror kombinasjonen av gode tilbud og storby tiltrekker studenter.

– Det er nok litt uklart for mange hvordan de skal klare å leve av filosofi i Trondheim. Vil du for eksempel jobbe i et tidsskrift, ligger de store forlagene i Oslo.



RELEVANT KOMPETANSE: Heine Alexander Holmen forteller at studenter på filosofi opparbeider seg en relevant kompetanse for næringslivet. Foto: NTNU

Etterspørsel i næringslivet

Holmen forteller at studenter på filosofi opparbeider en problemorientert kompetanse, relevant som bidragsyter i en bedrift. Slike ferdigheter blir

nå internasjonalt anerkjent blant arbeidsgivere. Han presiserer likevel at filosofistudenter sjelden blir direkte etterlyst i stillingsannonser.

– Dessverre blir du ikke alltid søkt etter, og du må ha selvtilliten til å søke på jobber som utlyser for andre fagretninger. Da holder det ikke å fortelle at du har lest Hegel eller Kant, men du må heller vise til sterke analytiske egenskaper.

Finke mener også at næringslivet har fått øynene opp for kompetansen som opparbeides gjennom humanistiske fag.

– I Norge har vi oppdaget at filosofi, historie og slik type kompetanse egner seg i næringslivet. Vi har sett eksempler hvor master eller doktorgrad i filosofi kan gi toppjobb. I lederstillinger har de vært opptatt av å rekruttere humanister.

– Stått til forventning

Håkon Mjøen Grøndalen tar flere filosofiemner på NTNU som en del av breddeåret sitt på statsvitenskap. Han er fornøyd med tilbudet til NTNU.

– Filosofi på NTNU er kult og har stått til forventningene. Det er flinke forelesere og fengende emner. Jeg har alltid hatt en interesse for filosofi, og det har vært spennende å sjekke om det kan være en retning for meg på videre studier.

Grøndalen ser på filosofi som relevant for de store problemstillingene verden står overfor. Spesielt etiske spørsmål rundt teknologisk fremvekst er interessant. Han ser også mye filosofi



FORNØYD: Håkon Mjøen Grøndalen er fornøyd med filosofitilbudet på NTNU. Foto: Privat

dukke opp på sosiale medier og mener det er en interesse for filosofi blant unge.

– Unge folk konsumerer mye filosofi på sosiale medier, kanskje til og med uten å tenke over det. Karakterer som Jordan Peterson er med på å skape et økende trykk for faget. Jeg oppfatter at det er en økende appetitt for filosofi.

Fremtidsrettet om det brukes riktig

På spørsmål om fagets posisjon i fremtiden vektlegger Holmen at det i stor grad er opp til filosofene selv. Relevansen styrkes om fagstoffet brukes i samfunnsaktuelle saker.

– Du må gjerne sitte og lese på det Kant tenkte om ekteskapslovgivning, men ikke bli sittende i hans tid. Dra heller den etiske refleksjonen over i dagens samfunn og bruk det sammen med aktuelle ting som #metoo-bevegelsen, deitingkutymen eller åpne forhold.

Finke mener at relevansen styrkes av teknologiens hyppige fremvekst. Han trekker frem kunstig intelligens blant områdene som reiser etiske spørsmål.

– Vitenskapelige miljøer er interesserte i å høre fra filosofer om sin egen forskning når det gjelder muligheter og grenser. Filosofi har banet vei for dette i mange år og vil gjøre det i fremtiden også.

Holmen forteller at Institutt for filosofi og religionsvitenskap stadig ønsker å fornye seg med tiden vi lever i.



IKKE FAGLIGE GRUNNER: Ståle Rainer Strøm Finke mener at flere søkere til hovedstaden ikke nødvendigvis handler om faglige grunner. Foto: NTNU

– Vi ønsker å bruke NTNU sin sterke teknologiske profil til å knytte bånd mellom etikken og teknologien. Dette er noe vi aktivt jobber med. **UD**





Kommentar:

KUTT SAMARBEIDET MED APARTHEIDSTATEN!

ILLUSTRASJON: Natalia Sokolowska

De siste fire månedene har vi sett dette århundres mest brutale krigføring og utsulting av en sivilbefolkning. Samtidig har vi sett en enorm mangel på handlekraft blant vestlige regjeringer og institusjoner. NTNU er ikke annerledes.

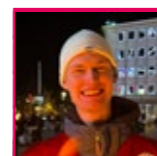
Samarbeidet mellom NTNU og den okkuperende makten Israel er omfattende og har pågått i årevis. I dag består dette samarbeidet blant annet av en utvekslingsavtale med Bezalel Academy of Arts i Jerusalem og en samarbeidsavtale med våpenprodusenten Kongsberg Gruppen. UiB og Bergen Arkitektthøgskole hadde tidligere også utvekslingsavtaler med Bezalel, men kuttet nylig disse avtalene på grunn av kunstskolens støtte til de nåværende krigshandlingene som skjer i Gaza.

Kongsberg gruppen produserer blant annet missilene som monteres på F35-flyene Israel bruker. I en artikkel i Under Dusken, publisert 15. november 2023, ble både jeg og daværende prorektor Tor Grande ved NTNU intervjuet angående samarbeidet med Kongsberg gruppen.

Grande sa at samarbeidet går ut over sivil forskning. I samme artikkel innrømmer han selv at de ikke kan garantere at forskningen fra denne samarbeidsavtalen ikke blir brukt i krig. Ledelsen ved NTNU kan altså ikke garantere at forskningen de har produsert for Kongsberg gruppen ikke blir brukt i det pågående folke-mordet i Gaza.

Siden intervjuet i november har prorektor Grande blitt til rektor Grande. Vi har igjen sett at ledelsen ved NTNU ikke bryr seg noe særlig om moral, så lenge de får midler fra næringslivet som et plaster på såret. Vil Tor Grande være like mye i lommen på næringslivet som sin forgjenger, eller vil han gjøre det som er riktig?

For hver dag som går, er det tydeligere og tydeligere at det som nå skjer på Gaza,



MAGNUS BARKA HJELLE
Leder for Studenter for Palestina i Trondheim



på ingen måte kan forsvares, verken moralsk eller lovmessig. Ingen kan nå hevde at de ikke vet hva som skjer. Israel er nå tiltalt for folkemord av ICJ. Vil NTNU virkelig vente til Israel blir dømt også, før de kutter samarbeidet?

Samtidig som vår regjering og vårt universitet har stått stille i månedsvis, ser vi at studenter i Trondheim, Norge og resten av verden har vært ledende i demonstrasjonene mot Israels folkemord. Når ledelsen på NTNU svikter, som de ofte gjør i lignende moralske dilemmaer, er det opp til oss studenter å legge press på dem.

Kommentar:

HYLLEST TIL SUPPEN



Hver dag på Dragvoll, Kalvskinnet og Gløshaugen får du kjøpt varm, deilig suppe i Sit sine kantiner.

ILLUSTRASJON: Gabriel Callanan



ANITA TORSVIK
Student ved NTNU

Kremet grønnsakssuppe, fyldig tomat-suppe eller superdeilig søtpotetsuppe – ikke én gang har jeg blitt skuffet. Selv om jeg skjønner at potetsuppe ikke er alles favoritt. Suppen er som regel vegetarisk eller vegansk, og da natur- og klimakrisen er et mørkt bakteppe i mitt ellers så trivelige liv, gleder jeg meg over at mattilbudet er bærekraftig. Ultraprosessert mat er et hett tema om dagen, og siden ikke engang lege og fedmeekspert Jørn Hjeltnes vet hva det er, skal jeg forklare det kort. Forskere har delt maten inn i fire kategorier, basert på hvor behandlet eller prosessert maten er.

Den første kategorien er ikke-prosessert mat. Det vil si at matvarene er ubehandlet. Maten er uendret fra den blir høstet til den blir spist, som krydder, nøtter, frukt og frø.

Den andre kategorien er prosesserte kulinariske ingredienser, altså produkter som lages fra råvarer, slik som mel, sukker, olje og stivelse.

Prosessert mat inneholder matvarer fra første kategori, men kan ha tilsatt salt, sukker, olje og enkelte typer tilsetningsstoffer. Maten er behandlet, som vil si grønnsakene skrelt, potetene kokt og fisken saltet – som gir en deilig fiskesuppe.

Ultraprosessert mat er rene industriprodukter der råvarene ikke lenger er gjenkjennelige i det ferdige produktet. Slike produkter består i stor grad av ekstrakter fra råvarer og ingredienser fremstilt i laboratorier. Du kan ikke fremstille ultraprosessert mat på eget kjøkken, fordi du mangler enten ingredienser eller utstyr til det.

Hvorfor hause opp at suppen til Sit ikke er ultraprosessert? Suppen er full av råvarer som det er mulig å gjenkjenne. Suppen er med andre ord prosessert, men ikke ultraprosessert. Det er en viktig forskjell. For store inntak av ultraprosessert mat gir helseutfordringer. I løpet av de siste 20 årene har dobbelt så mange nordmenn fått fedme, og å være overvektig har blitt den nye normalen.

La oss gå 20 år tilbake, hva var annerledes? Fantest produktene Nocco, Redbull, Iste, Coca Cola, Pepsi, Barbell, New Energy, donut og sjokolade i alle

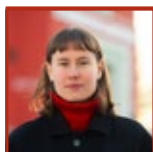
kantiner også før år 2000? Ja, mange av produktene gjorde det, men det har kommet utallige nye ultraprosesserte produkter på markedet. I 2003 publiserte VG at nordmenn for første gang i historien drakk mer brus enn melk. Før var det altså ikke vanlig å drikke mer brus enn melk, og det var heller ikke vanlig å være overvektig.

Utviklingen av nye ferdigprodukter har gått hånd i hånd med helseproblematikken i Norge. Denne trenden er bekymringsverdig og på ingen måte på vei til å snu. Produsentene av ultraprosessert mat lager mat av rimelige råvarer, tilsetter aromaer og E-stoffer og selger det dyrt.

Hjernens belønningssystem liker ultraprosesserte produkter, men det er dårlig for helsen vår. Det gir større profitt for matvarekjedene å selge energibarer og energidrikker, enn gulrøtter og melk. Matvarekjedene tjener gode penger, mens kostnaden tar privatpersonene og offentlig helseforetak selvfølgelig. Bærekraftigheten, kvaliteten og prisen gjør at suppen fortjener sin hyllest! Jeg håper vi fortsetter å ha suppetilbudet i kantinen, og at slike tilbud blir mer utbredt.

6. februar, ein dag for fest og sinne

Tirsdag 6. februar heng samiske flagg over Samfundet i raudt, blått, grønt og gult. Samstundes ragar vindmøllene framleis over reindriftsområdet på Fosen.



LIVA RINDOM TOFTE
Politisk nestleiar ved
Studentersamfundet i Trondhjem

ILLUSTRASJON: Lea Lauvland Longva

Det er to år sidan den einstemmige dommen i høgsterett om at vindkraftutbygginga var eit brot på menneskerettane og samane sin rett til kulturutøving. Trondheim er den største byen på sør-samisk område. I 2022 inngjekk kommunen eit samarbeid med Sametinget om å ta vare på den samiske historia og kulturarven. I denne samanheng fekk Trondheim også det samiske namnet Tråanten tjielte, som er å sjå på somme kommuneskilt. Til bakgrunn for samarbeidet står det at «Et aktivt forhold til den samiske delen av vår arv er viktig både for den samiske befolkningen og for majoritetsbefolkningen». For det er nettopp slik at grunnleggande respekt for minoritetsgrupper og bevaring av kulturarv, ikkje berre er i tråd med menneskerettane, men også bra for oss alle.

Både naturnedbygging og artsdød har fått rekordfart i Noreg, og verken naturområda eller artane kjem tilbake. Kva artar kan me leve utan, og trur me ikkje at nordmenn vil trenge naturen

i framtida? Det hadde vore så fint om me kunne gå tilbake til gamla tradisjonar som tar nytte av naturen utan å øydelegge han. Er det folk i Noreg som hugsar korleis me kan drive naturen på ein berekraftig måte?

Satsing på urfolk er eit viktig tiltak for å verne naturen. Rainforest Foundation Norway anslår at arbeid som fokuserer på å anerkjenne urfolksgrupper i regnskogen og gi dei rett på å drifte egne landområde kan verne kring 1,5 million kvadratkilometer regnskog. Dette er ein av dei mest effektive måtane å få verna regnskogen så fort som mogleg. Norske grupper som RFN og

Regnskogfondet drar til Amazonas for å redde regnskogen der ved hjelp av internasjonale urfolksrettar. Samstundes bryt me i Noreg akkurat den same lova i miljøkrisas namn ved å setje vindmøller på Fosen. Når slutta Noreg å måtte ta omsyn til internasjonale lover om urfolksrett?

6. februar håper eg folk og studentar i Noreg føler på glede over at me er så heldige å ha den samiske kulturen her i landet, takknemlegheit over den harde jobben både samiske og ikkje-samiske aktivistar gjer for å bevare denne kulturen og sinne over Noregs mangel på respekt for menneskerettar og urfolksrett.



KI-ekspert Inga Strümke:

Drit i karriereplanlegging

Inga Strümke har de siste åra vore svært aktuell innanfor kunstig intelligens som fagfelt, men vegen hit har ikkje alltid vore like klar. I allfall ikkje når ho var student.

TEKST: Nikolas Seime | ILLUSTRASJON: Victoria Lillejord Stenshagen | FOTO: Dina Borge

I IT-bygget på Gløshaugen sit Inga Strümke på kontoret sitt, og no for tida er ho ofte uroleg for framtida med KI. Eit utamt beist, ei bikkje utan band. Likevel finst det alltid ljøs i enden av tunellen, meiner ho, og ho lét seg ikkje heilt hekte på dommedagsdiktinga om dette nye systemet. →

Strümke er KI-ekspert og har full tru på at KI vert med vidare, både i arbeidsliv og studium. Men ho har ikkje alltid vore opphengd i Chat GPT og maskinlæring. Lat oss spole attende: Året er 2007. Strümke skal i gang med studia sine. Trondheim er studieplassen. Fysikk er faget.

– Å studere fysikk var mitt ungdomsopprør. Mantraet den gongen var at viss du studerer fysikk, får du deg ikkje jobb.

Sjølvsagt om ho ikkje var stø på kor studiet skulle leie henne, la ho likevel mykje vekt på arbeidet sitt.

– Eg gjorde oppgåvene med éin gong eg fekk dei, superstressa viss eg ikkje hadde gjort øvingane og pissredd for å ikkje få det til. Eg var skikkeleg «flink pike».

Men det var til stor gagn med det harde arbeidet, noko ikkje berre ho sjølv fekk nytte av:

– Det var den beste meldinga eg har fått i heile studietida: «Inga, du er så flink! Det er ein fryd å koke øvingane dine!».

Fysikk var likevel ikkje den einaste tiltrekkingskrafta i studielivet til Strümke, og faglege kunster vart stundom lagt til side til fordel for studielivet. Student pluss helg er lik Studentersamfundet.

– Det var nokre fine kveldar, og eg har også sjølv hatt rundane mine med gap i hukommelsen, for å seie det sånn.

Ei oppdatert verd med utdaterte studium?

Trass mange utryggeleikar kring framtida til KI, er Strümke klar på éin ting: KI vert verande. Samtidig er det ein lang veg å gå, også innanfor utdanningssektoren. Utdanning skal sørge for at menneske fungerer i samfunnet. No er KI ein del av samfunnet, men kva med utdanninga?

– Eg tenkjer absolutt at KI må inn i alle utdanningar, utan at eg har ein detaljert plan. Likevel har ein nok eit anna læringsfokus i humaniora, og her vert det kanskje meir spørsmål om verdi og etikk.

Tverrfagkunne er stikkordet, meiner Strümke. Berre fordi ein kan KI på et teknisk nivå, tyder ikkje det at ein veit *korleis* KI skal inkorporerast i samfunnet. Men det er ikkje ei enkel oppgåve; korleis kan ein take etiske og moralske val om noko ein ikkje heilt veit kva er?

– Det er vanskeleg når ein kjem frå eit heilt anna fagfelt. Dei som underviser i KI, har ofte ein teknisk bakgrunn, med eit anna språk og verdsbilete. Me skulle nok hatt eit emne på NTNU om KI for ikkje-teknologar.

Sjølvsagt om KI vil kunne gjeve store moglegskapar for samfunnet, er KI-eksperten trygg på at det *ikkje* er KI som er framtidens største arbeidstakar.



“

Det blir heller eit verkøy for arbeidstakaren. Ikkje ein erstatning, men eit supplement.

”

– Me kan ikkje samanlikne det som skjer no med den første industrielle revolusjonen, då det kom maskinar som tok over menneskeleg arbeid. Sånn trur eg ikkje det vert no. Det vert heller eit verkøy for arbeidstakaren. Ikkje ei erstatning, men eit supplement.

Attende i Trondheim – no som tilsett

Etter livet som student på NTNU, sette Inga Strümke kursen sørover og busette seg i Bergen og seinare i Oslo. Men noko skorta, det var ikkje heilt som Trondheim. Sakna ho studentlivet eller byen?

– Eg flytta herifrå etter masteren og hadde konstant heimlengsle. Eg tenkte: «Vaks opp!». Då eg seinare fekk jobbtilbod på NTNU, tenkte eg likevel at eg endeleg fekk sjekke ut heimlengsla. Og eg hadde rett; det var ikkje berre studietida, det var også Trondheim.

I 2023 vart tilhøyrsla hennar til denne delen av landet understreka: Ho vart nominert til årets trønder. Men det var ikkje berre trønderane som var interesserte i å definere tilhøyrsla hennar, for ho vart også nominert til årets nordlending. Same året.

– Eg vann ingen av titlane, då. I Trøndelag var det ein Rosenborg-spelar som stakk av med sigeren. Folk spurde om eg var skuffa og overraska. Og eg svarte nei, eg vart ikkje overraska over at ein Rosenborg-spelar er meir populær enn ein forskar, fortel ho og bryt ut i latter.



MORO I ALVORET: Trass alvorlege emne om utdanning, arbeid og kunstig intelligens, er det stundom rom for løglege historier frå kvardagslivet. Slikt gjer at ein dreg på smilebandet.

Frå motorsyklist og fagleg slumpetreff til formidlingspris og KI-ekspert

I 2023 vann Strümke derimot forskningsrådets formidlingspris, og boka hennar *Maskiner som tenker* har vore viktig i denne samanhengen. Boka gjekk rett inn på fyrsteplass på bokhandlarforeininga si bestseljarliste for generell litteratur. Der var ho i 15 veker på rad.

Reisa hit har samstundes ikkje vore ein rak veg, og det var ikkje akkurat KI ho hadde i tankane då ho fyrst trede inn i studia.

– Eg hadde mykje fridom i kva slags emne eg kunne take, så kom eg borti KI-programmering og valde det. Det er nok ikkje sikkert at eg hadde kome til å jobbe med KI viss eg ikkje hadde dette emnet. Det er sånne klassiske tilfellegheter som skjer under studiet.

I fagleg formidling tok ho ikkje sine fyrste skritt før etter masteren. Ho hadde ei forskarstilling i Bergen, og i hovudstaden jobba ho som konsulent.

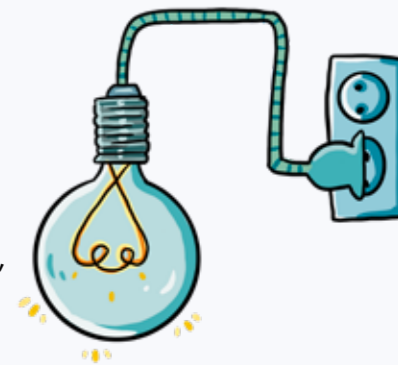
– Det var nok fyrst under opphalda i desse to byane at eg byrja å verte i stand til å snakke om reguleringar av KI med politikarar og drive formidling av faget.

Favorittbok?

Gödel, Escher, Bach: an Eternal Golden Braid.

Viss du kunne studert noko annet enn realfag, kva ville du vald?

Juss eller filosofi.



Det er fredag. Kva er den beste måten å kople av?

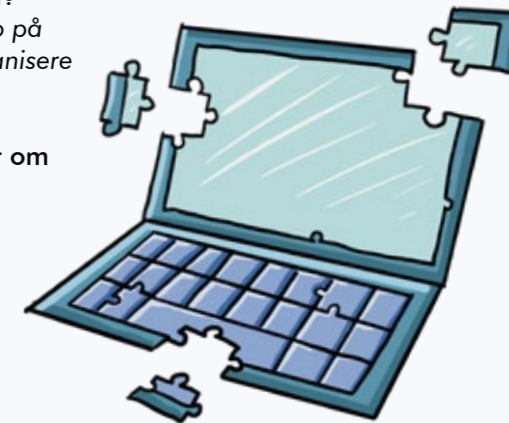
I dag skal eg gå på ski. Men elles: klatring, buldring og sykling.

Bruker du Chat GPT sjøl?

Ikkje på fritida, men noko på jobb, til dømes for å organisere timeplanen.

Kva er det folk ikkje veit om deg frå studietida?

Eg køyrde motorsykkel.



Det var likevel ikkje føre ho vende attende til Trondheim i 2021 at formidlinga av faget verkeleg tok av.

– Det aller meste av formidlinga mi har eg gjort her på NTNU, fordi det er lagt av tid til slikt her. I tillegg er det jo bedriftsleiarar og politikarar innom heile tida, så det bidreg til at formidling vert ein stor del av kvardagen min som forskar på NTNU.

Trass i Inga Strümke sine fleire utmerkingar og stor framgang som forskar og formidlar er ho likevel sikker på at det ikkje er mykje planlegging og tårsmål som er den beste ruta å fylgje. Derimot har ho ei klar oppfordring til dagens studentar:

– Det går ikkje å tenkje at du er nøydd til å jobbe der og i den stillinga for at det her skal ha vore ein suksess. Karriereplanlegging er det berre å drite i. Du bør heller tillate litt tilfeldige val og bruke nysgjerrigheit som motor. Stien vert til medan du tråkkar han. **UD**

Glatte veier i Trondheim: – Mange blir ufrivillig isolert



Islagte veier preger Trondheim nå for tiden. Dette påvirker spesielt eldre og funksjonsnedsatte: – Rullestolen min lever sitt eget liv, forteller student.

TEKST: Jonas Røisland | ILLUSTRASJON: Victoria Lillejord Stenshagen | FOTO: Pia Arntsen

Leder Selma Gjeksvik Steigen i NTNUI paraiddrett sier hun ofte er i kontakt med funksjonsnedsatte som sliter med å komme seg ut av leiligheten om vinteren.

Steigen forteller at det er flere problemer med veivedlikeholdet.

– Det er generelt glatt og ikke nok strø. Brøytingen kan være ikke-eksisterende eller for dårlig, som gir for høye brøytekanter. Folk med synsnedsettelse sliter med manglende kontrast mellom fortauet og veien, forklarer hun.

Utilstrekkelig

Steigen sier videre at hun opplever at mange dropper treninger på NTNUI paraiddrett fordi de rett og slett ikke kommer seg ut døren.

– Man får jo ikke være student. Mange blir ufrivillig isolert. Skal man komme seg ut, må man betale fra egen lomme.

Paraidrettslederen erkjenner at været i Trondheim kan være vanskelig, men etterspør fortsatt en bedre jobb fra kommunen.

– Været er jo som det er, og det tar jo mye tid og ressurser. Men brøytingen er ofte ikke nok. Det er utarbeidet tydelig krav på vinterdrift når det kommer til universell utforming.

Steigen mener det med andre ord ikke står på manglende kunnskap om hvordan det skal gjøres.

Flere har ansvar

Rådgiver Merete Mauland i Trondheim bydrift svarer på e-post at vedlikehold av vei driftes etter bestilling fra politikerne og ut fra hvilke standarder som er satt for forskjellige veier og fortau.

Hun skriver at det også er huseiers ansvar å måke utenfor sin eiendom.

– Det er noen fortau som driftes av Trondheim bydrift eller av andre entreprenører, men mange områder er også huseier sitt ansvar. Veldig mange steder er det huseier som har ansvar for å strø fortauet utenfor eiendommen sin.

Mauland oppfordrer alle til å melde inn avvik i veivedlikehold til meldinnfeil.no.



UTILSTREKKELIG: Selma Steigen opplever at kommunen ikke gjør en god nok jobb med veivedlikehold.

– Kan bruke litt vel lang tid noen ganger

Samfunnsøkonomistudent Even Hodne Valaker sier han ofte kan slite med dårlig feste på rullestolen sin om vinteren.

Valaker har cerebral parese og er avhengig av å bruke rullestol når han beveger seg utendørs.

– Når det ikke strøs på veiene, så lever rullestolen min sitt eget liv. Om jeg skal bruke manuell rullestol, som jeg

foretrekker, så blir hjulene som på en tredemølle, forklarer han.

Valaker forklarer videre at snø og veivedlikehold kan ha stor innvirkning på dagen hans.

– For ett år siden glemte jeg å sjekke værmeldingen. Da kom det så mye snø at jeg brukte tre timer på å komme meg hjem fra skolen, sier Valaker og ler.

Han har imidlertid tillit til kommunens veivedlikehold:

– Brøytebiler gjør jo så godt de kan, og det er jo vanskelig å gjøre noe med naturen. Jeg bor jo i Trondheim, der det snør en del, men de kan bruke litt vel lang tid på å brøyte og strø noen ganger.

– De er gode på sykkelveier

Steigen mener på sin side at kommunen må prioritere bedre.

– Det ser ut til at brøytebilene er veldig gode på sykkelveier, slik at syklistene på død og liv skal kunne sykle året rundt. Det virker ikke som fortauene brøytes på samme måte, sier hun. **UD**



ALLE MÅ BIDRA: Rådgiver Merete Mauland i Trondheim Bydrift understreker at mange veier er privatpersoners ansvar. Foto: Privat



PÅVIRKER HVERDAGEN: Even Hodne Valaker sier at snøen har en innvirkning på fremkommeligheten hans. Foto: Anne van den Hooven

En pils med:

Erlend Mørch



Erlend Mørch mener han hadde blitt dummere og sintere dersom han hadde vokst opp i dag. Internett, mansrollen og det offentlige ordskiftet ble diskutert over en øl på Edgar.

TEKST OG FOTO: Halvor Elverum, André Torvestad | ILLUSTRASJON: Victoria Lillejord Stenshagen

– Det slo meg her om dagen at det jeg jobber med, er drømmen min. Jeg husker helt konkret at jeg drømte om å jobbe i P3, ha en Toyota Rav 4 og spise sushi. Det livet Radioresepsjonen tegnet. Jeg tenkte «herregud, for et godt liv det måtte være», og nå er jeg fader meg her.

Det begynte med tvitring fra gutterommet og sketsjer på Humornieu. Senere lagde han tv-serie og forbrukerprogramparodi for TV Norge. Erlend Mørch mener veien til podkastsuksess med Radio Mørch ikke har vært så nøye planlagt.

– Jeg har egentlig bare gjort akkurat det jeg har likt å gjøre, og så har livet fulgt etter. Samtidig skjer det så gradvis at man ikke tenker over det. Plutselig var jeg en voksen fyr som jobbet med dette, forteller han.

Det er likevel tydelig at han gjør noe riktig. Samfundsmøtet Erlend Mørch akkurat kommer fra, trakk full storsal for å høre ham prate om mansrollen i 2024. Podkasten hans er også én av de mest fulgte i Norge.

“ **Det har ikke noe høyere verdi å se på Tiktok enn en stein. Det mener jeg helt oppriktig.** ”

– Samtidig har jeg ikke prøvd å tilpasse meg noe som helst, så hvis det er noe som fungerer, så kommer det til å fortsette å fungere. Da blir jeg veldig glad av å se at det er så mange som dukker opp og følger med. Særlig når jeg føler at jeg ikke har måttet dumme det ned. Jeg tror det appellerer til folk med lengre formater som en motvekt til sosiale medier.

Han forteller at Radio Mørch nettopp har vært et prosjekt som skulle være den motvekten.

– Mitt inntrykk var at kvaliteten på debatten ble så utrolig lav av sosiale medier. Jeg ble gæren av det – folk sier så jævla dumme ting. Kvaliteten på mange aviser preges av det samme. De prøver å appellere til de samme algoritmene. Jeg ville bidra til å reversere den effekten, hvis det var mulig.

Han mener folk flest er utstyrt med sunn fornuft, men at en veldig bråkete minoritet på sosiale medier gir inntrykk av at alt går til helvete.

– Folk flest rister på hodet som deg og meg over det de ser. Jeg tror det er den gjengen jeg kanskje treffer – de som sukker oppgitt over sosiale medier og skulle ønske det var noen som prøvde å angripe ulik tematikk litt annerledes. Jeg har gjort det jeg har følt har manglet. Trygdekontoret har vært der, og jeg vil bidra til det Thomas Seltzer har drevet med der: at man kan bidra i ordskiftet selv om man ikke nødvendigvis sitter med svaret.

– **Folk er jo ikke happy**

Mørch sier han vokste opp med at internett var noe helt annet enn det det er i dag.

– Jeg er født i 1994, det samme året som internett skjedde. For meg handler det ikke bare om at samfunnet blir ødelagt, men at internett også blir det. →





LØRDAG ER FOR GUTTA: Før podkastsuksessen jobbet Erlend Mørch som anonym satirejournalist i *Natt & dag*. Under *Dusken* lar seg selvfølgelig inspirere.

Det er en grunn til at alle nettleserne heter «explorer» og «safari». Internett pleide å være et sted der du kunne oppdage nye ting, en jungel med spennende nettsider. I dag blir du servert noe som akkurat kiler hjernen din nok til at du ser på det i femten sekunder i stedet for fem.

Han tror han hadde blitt dummere og sintere dersom han hadde vokst opp i dagens algoritmesamfunn.

– Jeg tror ikke Kina har designet Tiktok for å bevisst ødelegge vesten, men jeg tror de gnir seg i hendene. Du har en hel sivilisasjon som har gått fra å være produktive og holde på med ting og tang til å plutselig tilbringe åtte timer i døgnet på å bare se på drit.

Han mener det ikke har noen høyere verdi å se på Tiktok enn en stein:

– Det mener jeg helt oppriktig. Hadde du kastet den forbannelsen over en hel generasjon – at de måtte sitte åtte timer om dagen og se på den steinen – ville du jo reagert på det som et overgrep. At du har ødelagt en generasjon.

Jeg trekker frem boken *Brave New World* av Aldous Huxley, hvor man har generert en rase mennesker som er kjempeglad i å bære stein.

– Ja, Matrix er kanskje en moderne referanse til samme poenget. Men folk er jo ikke lykkelige engang. De er jo bare bedøvede. Folk er jo ikke happy når de er på telefonen.

Mørch sier han nylig var på ferie og prøvde å være totalt mobilfri, noe som illustrerte nettopp det for ham.

– Da jeg til slutt måtte plukke mobilen opp igjen, merket jeg fysisk at pulsen min økte. Jeg ble stresset av å måtte ta telefonen og se hva som hadde dukket opp. Folk sier at de er lei av å høre om det, men jeg tror det er som selvhjelp generelt: De sier de er lei fordi de vet selv at de er for mye på mobilen.

Han forteller at han selv hadde et mål om å komme under én time daglig. Foreløpig ligger han på to.

– Men det er bare på mobilen, da. Jeg teller ikke med tv og datamaskin, for da er jeg produktiv. Der er det stort sett jobb eller å se noe interessant på Youtube. Men da gir jeg det faktisk oppmerksomhet i stedet for å skrolle videre med én gang det er to sekunders stillhet.

Jeg trekker frem at jeg leste om at de fleste ungdommer i dag ligger på syv til åtte timer mobiltid om dagen.

– Og det er bare på mobilen? Resten av tiden er sikkert på pc-en. Jeg tror det er veldig negativt at folk konsumerer så mye drit.

Han mener at om man heller ser en dårlig film, så er det i det minste en film, og altså en ytring, et verk å ta stilling til.

– Ja, og alt var ikke bare tisekundere videoer.

– Ikke sant. Jeg ser unge, kjempe-talentfulle komikere som er veldig flinke til å lage Instagram-innhold. Samtidig: Hva sitter de igjen med av det de har laget? Kanskje kan de håpe på å lage en kinofilm en dag, men alt som er inne i telefonen i 9:16-format, er jo bare drit. Det var da jeg skjønnte det, at jeg sluttet å være på mobilen. Jeg innså at alt dette suger. Det er ingen som lager noe bra. Bare prøv å være på noen andre sin mobil.

– Helt sånn Unabomber

Mørch mener de smarteste hodene har et moralsk ansvar for hva de velger å bruke talentet sitt på. Selv ville han slitt med å motivere seg for å lage verktøy som bare forbedret de store teknologiselskapene littegrann.

– Men er du også litt imponert?

– Over appene? Ja, selvfølgelig. Men det er også det som er så trist – at de smarteste hodene i vår tid blir satt til å maksimere inntektene for enkeltelskaper ved å eksponere så mye reklame som mulig til så mange mennesker som mulig for at vi skal kjøpe masse greier. Nå høres jeg sikkert helt sånn Unabomber ut, men jeg tror det er sant. Det er jo helt utrolig trist.

Han trekker frem utviklingen av kunstig intelligens som et eksempel hvor mange av de skarpeste hodene bare vil løse mattenøtter. Det kan virke som om det er ett fett hvem de løser problemer for, mener han.

– Hvis du ser på utviklingen av KI nå: Hvem er det som styrer utviklingen? Microsoft. Og de vil bruke den til å gi deg reklame for flyturer og badebatter i Bing. Vi har endelig funnet opp kunstig intelligens, og så skal det brukes på å selge oss ting.

Jeg trekker frem at snittlønnen for en vanlig dataingeniør i Microsoft er skyhøy. Dette er naturligvis veldig appellerende, selv om man kanskje ikke bidrar til den mest moralske teknologitvillingen.

– Jeg vet ikke hva løsningen skulle ha vært. Kanskje at staten utlovet en dusør på ti milliarder til dem som løser et problem – ting vi vil at de skarpeste hjernene våre jobber mot – så kunne selskapene ha basert seg på å vinne disse. Det er for så vidt ikke min idé.

– Du kan leve et helt liv innenfor komfortsonen uten å dø

Mørch reflekterer rundt at dagens samfunn, der alt kan gjøres og oppleves via internett, også skaper en terskel for mange for å begi seg ut i det virkelige livet.

– Vi har etter hvert så mange komfortable huler. Det merket jeg selv da jeg var yngre. Å sitte på pc-en var så jævlige trygt at terskelen for å eksponere seg for livet blir så mye høyere. Det tror jeg gjør at mange, særlig gutter, bare ikke kommer i gang med livet.

Han mener at det fører til at de ikke kommer over den vanskelige fasen som er å være med fremmede, å klare seg i sosiale settinger og å sosialisere med det motsatte kjønn.

– Det er skummelt!

– Ja, men før måtte man kanskje det. Nå er det veldig mange som kan utsette det fordi de har så trygge huler. Jeg vil oppfordre folk til å komme seg litt ut blant folk.

Mørch mener at man må komme seg ut av komfortsonen, som han sier at har blitt ekstremt komfortabel.

– Du kan egentlig leve et helt liv innenfor komfortsonen uten å dø. Før måtte du møte folk for å få mat, du måtte gå på butikken og prate med folk. Nå trenger du ikke det engang. Du kan bestille mat på døren. Du kan tjene pengene dine på internett. Du kan gjøre alt innenfor komfortsonen.

Mørch sier han aldri var i fare for å bli en av dem som ble igjen på gutterommet. Det var likevel et vendepunkt da han plutselig fikk oppmerksomhet for å være morsom på Twitter.

– Det var det som snudde det for meg. Da fikk jeg anerkjennelse på en måte som var noe annet enn dataspill. Det var anerkjennelse som lå nærmere det virkelige liv. Samtidig har jeg alltid vært veldig ekstrovert, så jeg hadde nok klart meg uansett.

Han tror mange mennesker som ville klart seg fint på 50-tallet, blir sittende mye alene i dag.

– Når du har så mange valgmuligheter som du har i dag, blir du også ansett som en slags taper hvis du jobber på butikk når du er fortifem. Mens egentlig er det helt ålreit – du har en jobb, du bidrar til samfunnet. Det burde være helt akseptert. Men på grunn av at alle har de samme mulighetene med offentlig skole og sånt, så blir det også mye mer press på å gjøre folk fornøyde. Jeg synes egentlig flere burde sikte lavere i livet.

– Mastersyke?

– Ja, ja.

– På internett har alt en tendens til å bli en konkurranse

– En kamerat av meg fortalte nylig at han hadde som mål å gråte mer. Er det slik vi egentlig er, mens det maskuline uttrykket egentlig bare er en internettgreie?

– Jeg tror mange miljøer fortsatt trenger at det blir mer åpenhet for å snakke om følelser blant menn. Norske middelklasser nærmer seg kanskje et nivå hvor det går an å snakke om ting.

Mørch mener også at alt på internett har en tendens til å bli en konkurranse.

– Problemer blåses opp på internett. Hvis du anerkjenner at menn har det vanskelig, så betyr det automatisk at kvinner ikke har det like vanskelig. Som om det er et nullsumspill hvor det er en konkurranse om hvem som har det verst, med en viss mengde lidelse som må fordeles. Det er veldig uheldig for debatten, for sånn er det jo ikke i virkeligheten.

Mørch sier at han kanskje håper å kunne være et alternativt forbilde.

– Jeg forsøker å være bevisst på hva jeg gjør, hvorfor jeg gjør det, og hva som motiverer meg. Og så prøver jeg å ha en ren samvittighet og rene intensjoner for de tingene jeg gjør. Det er fint å ha noen sånne prosjekter. **UD**



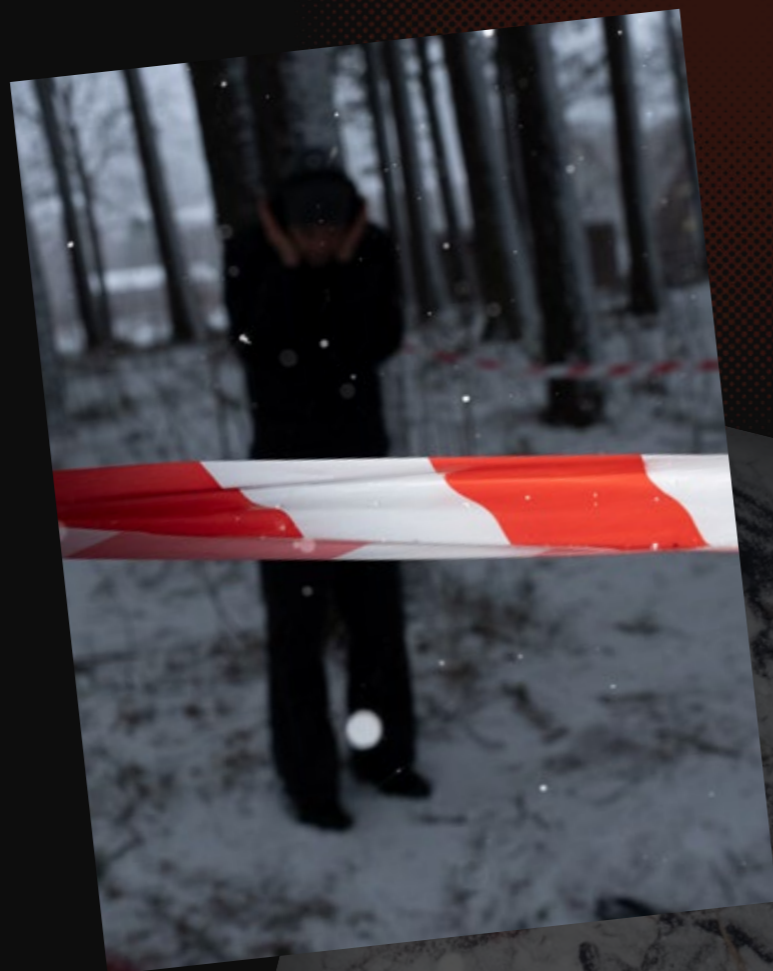
Kriminelt spennende: Derfor liker vi true crime

Når ekte mord blir underholdning kan det både skape problemer for politiet og avdekke justismord.

TEKST: Mathea Alten-Ronæss | ILLUSTRASJON: Eugen Johnsen | FOTO: Anne van den Hooven og Torstein Olav Eriksen

På vei til Dragvoll sitter jeg på bussen og ser tilsynelatende ut som jeg slapper helt av. Og det gjør jeg, men på øret blir det fortalt om hvordan en kvinnes lik ble funnet i en søppelpose i en container i Colorado eller om hvordan oppveksten til Jeffrey Dahmer var eller hvordan en trettitre år gammel kvinne lurte hele Norge til å tro hun var en 13 år gammel gutt. Absurd nok er dette underholdning som jeg setter på hodetelefonene like lett som Karpe.

True crime, eller virkelighetskrim, kan omhandle detaljert kriminalitet basert på virkelige hendelser, med grafiske detaljer om for eksempel hvordan mennesker har blitt drept eller levd under umenneskelige forhold. Ved hjelp av podkaster, tv-programmer og sosiale medier som Tiktok har dette fenomenet fått mulighet til å nå flere mennesker enn det noen gang har klart tidligere.



EMPATISK: Psykologene Svein Gisle Carlsen og Astrid-Marie Tafjord viser til at empati kan være en vekker for fasinasjonen for true crime. Foto: Privat

Ekte kriminalsaker som underholdning

Man kan tenke seg at slike historier om ekte kriminalsaker vil man ønske å være foruten, men det er ikke tilfelle. Hvorfor mennesker er så tiltrukket til dette fenomenet og bruker det som en underholdningskilde, er noe en kan undres over.

Psykolog ved Ahus Lillestrøm DPS allmennpsykiatrisk poliklinikk Svein Gisle Carlsen og psykologspesialist ved Oslo universitetssykehus Astrid-Marie Tafjord mener at ett element kan være at det er sammenlignbart med grosserfilmer.

– Man liker å se på noe som er skummelt, samtidig som man selv er trygg.

Videre forklarer Carlsen og Tafjord at det kan tenkes at vi som bor i en trygg del av verden har mer overskudd til og interesse for denne typen underholdning. Noen liker sjangeren fordi de synes det er spennende å lære mer om hva som kan føre til denne typen kriminalitet, og hva som kjennetegner personer som utfører den.





SPENNENDE: Statsvitenskapstudenten Helen Midthun synes true crime er en spennende måte å underholde seg selv. Foto: Anne van den Hooven

– Dette sier Helen Midthun, som går bachelor i statsvitenskap, seg enig i.

– Det er fascinerende med menneskelig galskap, slår hun fast.

Midthun tiltrekkes av virkelighetskrim og forklarer at hun synes det er interessant å høre om hva som får mennesker til å begå forferdelige handlinger. Midthun sier kjernen i sjangeren er interessen mange har for gale mennesker og hvor grusomme folk kan være.

– Det er ikke sånn at jeg synes det er spennende at folk blir drept, men at det er spennende å finne ut av hva som ligger bak, og hva som leder til at noen begår et mord.

Mange synes nok at spenningen knyttet til oppklaring av sakene er det mest interessante ved sjangeren, forklarer Carlsen og Tafjord.

Denne spenningen mennesker leter etter, kan gå for langt. I nyere tid har det vært flere tilfeller hvor lekfolk prøver seg på etterforskning på egen hånd, slik som i drapet på Jonas Henriksen.

Om dette har en direkte kobling med virkelighetskrim, er ikke sik-

kert, men en kan tenke seg det. Ved hjelp av virkelighetskrim har mennesker fått et større innblikk i politietterforskningsyrket og hvor spennende det kan være. Det at folk tar saken i egne hender, kan være svært ødeleggende for den faktiske politietterforskningen.

Ødelegger vitneforklaringer

Kriminaltekniker Eva B. Ragde forteller at politiet har merket effektene av virkelighetskrim i etterforskninger.

– Jeg synes personlig det er veldig uheldig når det lages virkelighetskrim-programmer på saker som faktisk er under etterforskning, sier hun.

Iveren etter å lage tv-programmer kan ta overhånd, og det kan ha stor effekt på vitner. Vitneforklaringer kan bli feil eller unøyaktige, fordi det vil bli vanskeligere å vite om det kommer fra hukommelsen eller om det er noe de har sett på tv.

I tillegg kan gjerningspersonen lettere gjøre endringer ut fra hva som blir fortalt

om hen, for eksempel bytte bil hvis det har blitt gjort kjent at hen kjører en rød Corvette.

Slikt vil naturligvis kunne være ødeleggende for en pågående etterforskning. Derfor legger Ragde vekt på viktigheten av at programmene som lages, skal være av høy kvalitet.

– Jeg er opptatt av at det som produseres, skal være bra og vektet, slik at man ikke svekker tilliten til politiet.

Styrker demokratiet

Virkelighetskrim har gitt et større innblikk i både etterforskning og rettssystemet. På den måten får man belyst et område som tidligere har vært bak lukkede dører.

Studenten Midthun trekker frem ulike måter virkelighetskrim opplyser befolkningen på.

– På både godt og vondt. Det vonde handler om romantisering av mordere og det at man gjør seriemordere til kjendiser. På den andre siden finnes det mange saker som har blitt tatt opp igjen via virkelighetskrim. Det har nok bidratt til at det har blitt kastet nytt lys over saker som enten har vært uavklarte eller feildømte.

For det er faktisk saker som har vist seg å være feildømte, hvor virkelighets-

krim har vært den viktigste støttespilleren for at de ble avklart. Flere justismord har kommet frem i lyset på grunn av denne sjangeren.

På denne måten kan fenomenet også være et viktig bidrag til demokratiet, hvor «vanlige» folk også vil ha mulighet til innflytelse på beslutninger som blir fattet.

«Det kunne ha vært meg»

Det sies ofte at virkelighetskrim er mer appellerende for kvinner enn menn. Studenten Midthun har en teori om hva som kan være grunnen til dette.

– Jeg tror vi er mer interessert i hjernen og hva som fører til at folk blir gærne.

Videre trekker hun frem et eksempel fra sitt eget liv på at kvinner er mer opptatt av hva som foregår inne i hodet på mennesker.

– For eksempel kjæresten min. Når han er ute med kompiser, så kommer han hjem igjen. Da spør jeg ham: «Ja, hvordan går det med kompisen dine?». Da svarer han: «Jeg vet ikke. Jeg spurte ikke om det.» Mens jeg spør: «Hvordan går det med deg?», «Hva skjer i livet ditt?» og er veldig interessert i å høre om følelser og sånn når jeg snakker med mine venner.



ØDELEGGENDE: Kriminaltekniker Eva B. Ragde forklarer hvordan true crime kan være ødeleggende for vitneforklaringer. Foto: Privat

Psykologene Carlsen og Tafjord har også noen tanker rundt denne påstanden.

– Kvinner er på gruppenivå mer empatiske enn menn. Virkelighetskrim omhandler vonde og tragiske skjebner. Det er sannsynligvis slik at jo mer man føler med ofrene, jo mer engasjerende blir det å følge dokumentaren for å se om saken blir oppklart og om gjerningspersonen blir pågrepet. Uten å ha noen tall på dette tror vi at det er et overtall av ofrene i virkelighetskrim-saker som er kvinner, og kanskje er det også en større gjenkjennelesfaktor hos kvinner, hvor de tenker «det kunne ha vært meg». **UD**





Seigt, søtt og salt: En kjærlighetserklæring til bagels

Fra egen fagforening til masseprodusert favoritt. Dette er bagelenes lange reise til mitt kjøkken.

TEKST OG FOTO: Tuva Martine Ambjørseiet | ILLUSTRASJON: Lea Lauvland Longva

Bagel: Via engelsk *bagel*, fra jiddisk *beygel*, trolig fra middelhøytysk *böugel* – ‘ring, armring’.

Den første bruken av det polske ordet *bajgiel* stammer trolig fra tidlig 1600-tallets Kraków. Enkelte kilder tyder på at bakverket også kan ha blitt laget i Tyskland allerede før dette.

Med jødisk forflytning til USA på begynnelsen av 1900-tallet ble det ringformede bakverket populært også i New York City. Lenge var det Bagel Bakers Local 338 som hadde kontroll på områdets bagelproduksjon. Dette var en fagforening bestående av omtrent 36 bakerier, og som begrenset produksjonen til kun de profesjonelle. På 1960-tallet kom imidlertid bagelmaskinen og det ble slutten på fagforeningen. Nå kunne alle bakerier forme perfekte bagels, og dette i mye større skala.

Jeg har alltid hatt en kjærlighet for det seige, men myke smultringlignende

rundstykkene. Men det var først under en tur til verdens bagelhovedstad, New York City, at kjærligheten blomstret for fullt. Plutselig var Hatting-pakken som jeg kjente og elsket, ikke lenger så mye å skryte av.

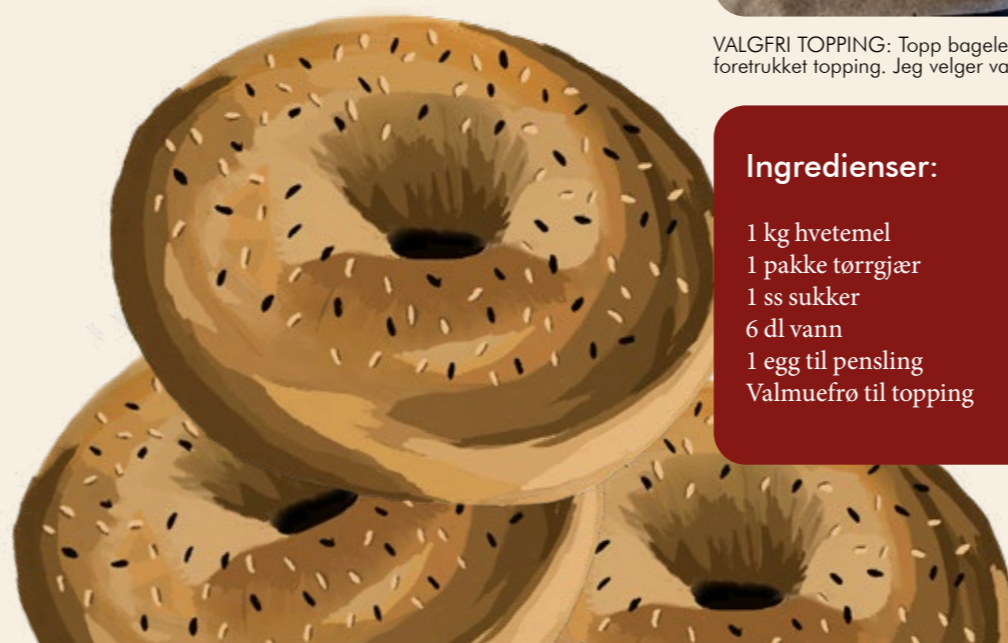
Det finnes selvfølgelig steder å få kjøpt en bagel som innfrir alle kravene her i Norge også. For lommebokens skyld skjønte jeg likevel fort at dette ikke var en bærekraftig løsning. Jeg måtte ta saken i egne hender. Med det endte jeg opp i Pinterest sin jungel av oppskrifter.

Her var det bare å velge en oppskrift og sette i gang. Den første testen var ingen suksess. Konverteringen mellom amerikanske og norske måleenheter gjorde meg utålmodig. Enkelte steg i oppskriften skulle også vise seg å gjøre meg komplett forvirret.

Etter å ha testet flere ulike oppskrifter vil jeg nå våge å si at jeg har fått litt dreisen på det. Selvfølgelig vil det

alltid være forbedringspotensial når det kommer til formgivning. Jeg vil likevel påstå at dersom du følger denne oppskriften til punkt og prikke, vil du ha en lunsj som kan misunnes hele uka.

Oppskriften tar 3 timer og gir 16 bagels.



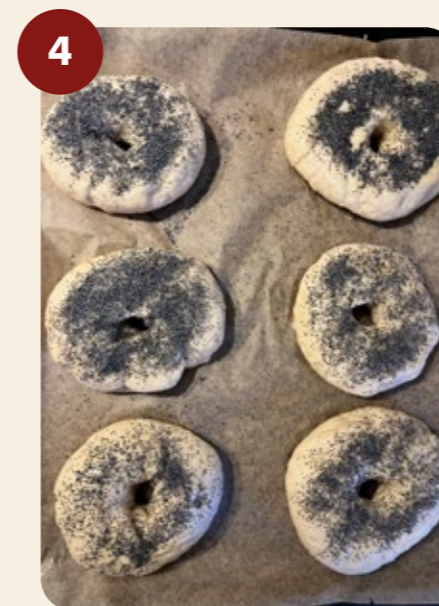
1 VÆR TÅLMODIG: Et viktig steg er å la deigen heve lenge nok.



2 FORMGIVNING: Å forme den perfekte bagel krever tid og trening.



3 DET VIKTIGSTE STEGET: Å koke gjærdeig kan virke rart, men er helt essensielt for at bagelen blir en bagel, og ikke et rundstykke.



4 VALGFRI TOPPING: Topp bagelene med foretrukket topping. Jeg velger valmuefrø.

Ingredienser:

1 kg hvetemel
1 pakke tørrgjær
1 ss sukker
6 dl vann
1 egg til pensling
Valmuefrø til topping

Fremgangsmåte:

1. La tørrgjær og sukker løse seg opp i lunkent vann i omtrent fem minutter.
2. Ha blandingen sammen med melet.
3. Kna deigen sammen. Den kan godt være litt klissete.
4. La deigen heve til dobbel størrelse.
5. Del deigen opp i 16 like store deler, og trill dem til runde boller. Ha litt mel på fingrene og lag et hull i midten av hver bolle. Form dem så de ser ut som smultringer.
6. La dem etterheve i omtrent en halvtime.
7. Kok opp omtrent én liter vann. Senk hver bagel ned i vannet, og la dem koke i ett minutt med hver side opp. Dette er steget som lenge stoppet meg fra å ta bagel-lagingen til eget kjøkken. Men etter å ha senket første bagel ned i vannet, skulle det vise seg å være lettere enn fryktet.
8. Legg bagelene på et stekebrett, og la dem hvile i ti minutter.
9. Pisk et egg til å pensle med. Strø over ønsket mengde valmuefrø.
10. Stek på 200 grader i omtrent 20 minutter.
11. Nyt med kremost, avokado og alfalfaspirer, eller annet ønsket pålegg.

Skattejakt i kleshyllene

Vi har besøkt et knippe av Trondheims mange og varierte bruktbutikker.

TEKST: Nora Lerkerød Alnes | FOTO: August Carlsen Grøstad

Rundt om i Trondheim by finnes det mang en bruktbutikk som selger moteriktige klær som sårt trenger nye hjem. Noen er gjemte perler, andre mindre gjemte, men minst like spennende.

Transit

Har du noen gang drømt om å kjøpe interiøret i din favorittkafé? Kanskje du vil ta med den myke stolen hjem, eller det fine teakbordet du setter kaffekoppen på? Kanskje til og med selve kaffekoppen? På Transit har du faktisk muligheten til det!

Bruktbutikken Transit åpnet i 2018 og har etter det stadig utvidet som følge av stor suksess i bruktmiljøet i Trondheim. Butikken fokuserer i utgangspunktet på brukte møbler, servise, og diverse små (eller store) ting. I 2023 åpnet de sin avdeling for brukte klær. Transit spesialiserte seg mest på ting som er vintage og retro, og klærne reflekterer godt den gjennomførte stilen til resten av butikken.

– Vi velger kun ut klær vi synes er kule selv og som vi er stolte av å kunne selge videre, forteller deleier Robert Leite.

I snakkende stund er eierne i Italia for å finne nye klær til avdelingen.

På Transit kan man også få seg en kopp med kaffe til en billig penge mens man leser i hjemmekoselige omgivelser og titter på veggene fylt av lamper, bilder og skilt i kaféen deres. Og om du så finner noe gøy på din skattejakt, har Transit ti prosent studentrabatt.

Om man ønsker en overraskelse i tillegg til skattejakten, er det mulig å hente gratis gis-bort-kasser hos Transit. I

disse kassene kan det være alt mulig rart, fra servise og kopper til verktøy, bøker og pynt. Du får ikke åpne kassen i butikken, men forhåpentligvis finnes det noe for enhver i dem.

Kvede Second Hand Kilo Shop

Kvede åpnet dørene sine i 2022 og er én av svært få «kilo-shops» her i Norge. Butikken har stort utvalg og mange skatter å finne.

En kilo-shop er en butikk der man veier klærne man ønsker å kjøpe, litt på samme måte som når man plukker smågodt. Hos Kvede er klærne delt inn i fire forskjellige kategorier for forskjellige prisklasser. Som kunde velger du ut det du vil ha, går til kassen for å veie det og betaler kilospris for det etterpå.

– Det sørger for at vi kan ha bedre priser, forklarer eier Ivona Munjeran.

Munjeran åpnet butikken sammen med ektemannen Lazar Zdravkovic etter å ha sett at det finnes et marked for mye brukt og billig her i Trondheim.

– Det er mye hardt arbeid, og jeg har jo en streng sjef, forteller Zdravkovic og ler.

Selv anser han seg som en enkel arbeider og kona som sjefen.

Ekteparet styrer med butikken som de vil og får derfor full kontroll over deres kreative visjon. De kjøper selv inn klær fra gjenbrukssentre rundt om i Europa og forteller at kilo-shops er større i utlandet enn det er i Norge. Siden de selv kjøper inn klær for en satt kilopris, synes de det gir mest mening å gjenselge dem for kilopris.



VARIERT: Transit tilbyr et stort utvalg brukte klær.



SKATTEJAKT: Hos Kvede kan man lete seg frem til nye skatter.



VINTAGE: Vinterklærne er fremme hos Transit.



GJENSPEILET: Hos Transit kan man nyte en kopp kaffe midt i lokalet.

– Vi bryr oss ikke så mye om merkeklær, men synes det er gøy om det ramler inn noen, sier Munjeran.

De forteller om en gang de plutselig fant en Versace skjorte midt i en haug vanlige bomullsskjorter. Den ble prissatt som enhver annen skjorte, siden paret ønsker at alle skal få mulighet til å kjøpe seg det de ønsker, uavhengig av pris.

Uff Second Hand

Uff Second Hand strekker seg over to etasjer og er stappfull av brukte klær for enhver.

– Vi selger mye vintage og kanskje mest olabukser, forteller Jenny Pedersen som jobber i butikken.

Uff forsøker å ha klær som kan passe de fleste, men som samtidig er unike og eksklusive. Pedersen forteller at kvalitet er det aller viktigste når de ser på klærne de vil ta inn. Derfor har Uff klær fra mange ulike tiår og trender som har bestått tidens tann. Det er tydelig at mange studenter velger en tur innom Uff for å handle, og ti prosent studentrabatt kan absolutt komme godt med.

Butikken tar inn nye klær hver dag, og om de ikke blir solgt innen seks uker, blir de sendt tilbake til lagrene i Oslo for å få prøve seg i en annen butikk.

Arven Vintage

Arven Vintage ligger gjemt, men ikke glemt, i en liten sidegate ved torget. Butikken åpnet i 2021 og har siden da solgt håndplukkede italienske vintageklær. Butikken virker oversiktlig, varm og koselig. På veggene henger filmplakater og pynt som bidrar til en autentisk og stilig følelse.

– Begrepet «vintage» vil si at klærne bør være cirka 20 år gamle, og aller helst i god tilstand, forteller daglig leder Irene Hugås og smiler.

Hugås er selv svært delaktig i hva som ender opp i butikkhyllene. Hun forteller at hun plukker ut alle plaggene i butikken selv, og at hun ikke følger trender.

Arven har litt av alt, og de håper på å treffe et bredt marked. Målgruppen er alle, og Hugås forteller at hun har flere eldre stamkunder som gladelig kikker på klær de husker fra en tidligere tid. Dette kan fort være de samme klærne som

SAMARBEID: Ivona og Lazar jobber sammen hos Kvede.



OLABUKSER: Buksene henger på rekke og rad hos Uff.



NOE FOR ALLE: Uff har noe for enhver.



STILIG: Jenny Pedersen viser oss én av Uffs mange jakker.



GJENNOMFØRT: Interiøret hos Arven går godt med klærne som selges.



TIDLØST: Arven her et stort utvalg olabukser.



ENGASJERT: Daglig leder Irene Hugås forteller om Arvens spennende historie.

med glans. Fretex har spesialplukket klær med god kvalitet og god gjenbruksverdi. Butikken har også ti dager åpent kjøp, noe som gir en større frihet i handlingen.

– Vi ønsker å gjøre butikken så lik som mulig en hvilken som helst klesbutikk med oversiktlig og attraktiv varerepresentasjon, samtidig som vi er litt mer spennende da vi kun har én av hver ting, forklarer butikkleder Vigdis Pallin.

Pallin forteller ivrig om hvordan butikken samarbeider med nærmiljøet og ønsker å jobbe tett med det. For Møllenbergdagen i fjor bidro butikken med klær til catwalk utført av elever ved Charlottenlund videregående skole, og de gleder seg til å kunne bidra mer til lignende arrangementer i fremtiden.

Avdelingen på Møllenberg har noe eget som man ikke kan finne på andre Fretex-er. Butikken føles koselig, og dette merkes tydelig, ikke bare på menneskenivå. Nabokatten Flora er nemlig innom stadig vekk og har blitt en slags maskot for butikken. Katten sitter ofte på trappen utenfor butikken for å hilse på kundene som går inn og ut, og av og til tar hun seg en liten blund i en krok. **UD**

virker nye og spennende for de yngre, så slik skærer Arven på flere mål.

Hugås forteller at leverandøren hennes har over 400 forskjellige kleskategorier, så det er mye å velge i! Om hun ønsker seg noe veldig spesifikt, vet hun med sikkerhet at de kan søke det opp for henne og finne det i god tilstand.

Fretex arkivet Møllenberg

Lokalet Fretex arkivet Møllenberg oppholder seg i, er lyst og innbydende. Det har store vinduer, planter i hyllene og en koselig atmosfære.

Arkivet-konseptet ble startet av Fretex i 2021 for å gjøre det enda enklere å handle brukt. Formålet var å gjøre bruktbutikkene mer attraktive og inspirerende, noe man kan si at avdelingen på Møllenberg gjennomfører



OPPLYST: Vinduene hos Fretex er smykket med vakre planter og pynt



LÆRERIKT: Vigdis Pallin forteller oss om butikken.



PYNTET: Mon tro om man finner det nye smykket her?



Emnr forteller hvilke fag du må droppe og hvilke du må ta!

emnr.no



Poor Things

Utgivelsesdato: 12. januar
Sjanger: Romantikk / Sci-Fi
I *Poor Things* følger vi Bella Baxter, en ung kvinne i viktorianske London, som blir gjenopplivet av en forsker etter å ha tatt sitt eget liv. Filmen, basert på Alasdair Grays roman, tar deg med på Bellas reise mot selvpodagelse og seksuell frigjøring.



Anatomy of a fall (Fritt fall)

Utgivelsesdato: 5. januar
Sjanger: Drama
Når Samuel blir funnet død i snøen utenfor den avsidesliggende hytta i de franske Alpene, blir ektefellen Sandra anklaget for å ha drept ham. *Fritt fall* følger Sandras kamp for å bevise sin uskyld i en rettssak som gransker alle aspekter ved deres turbulente ekteskap. En kamp som tvinger Sandra til å konfrontere egne hemmeligheter, løgner og skyldfølelse.



Zone of interest

Utgivelsesdato: 26. januar
Sjanger: Drama
Zone of interest er en film som viser holocaust fra et uvanlig perspektiv. Vi følger en tysk kommandant som bor i et luksuriøst hus ved siden av Auschwitz konsentrasjonsleir. Filmen utforsker hvordan han og hans kone forsøker å leve et normalt liv mens de ignorerer de grusomme lydene og luktene fra leiren. Filmen er en skremmende studie av ondskapens banalitet og hvordan mennesker kan bli likegyldige til lidelsen de forårsaker.



Sex

Utgivelsesdato: 1. mars
Sjanger: Drama
Sex er den første filmen i trilogien *Sex, drømmer, kjærlighet* av regissør Dag Johan Haugerud. I filmen møter vi to feiere som deler overraskende og personlig om seg selv til hverandre i en lunsjpause. En av dem har takket ja til å ha sex med en annen mann og skjønner ikke hvorfor kona ser på dette som utroskap. Den andre forteller om en drøm der David Bowie ser på ham som kvinne. Hvordan påvirker dette dem som menn, og kommer det til å endre livene deres?



Dream scenario

Utgivelsesdato: 2. februar
Sjanger: Komedi/drama
Universitetslæreren Paul, spilt av Nicolas Cage, er i utgangspunktet en ordinær mann. Livet hans endres over natten når han merkelig nok begynner å dukke opp i folks drømmer. Denne surrealistiske berømmelsen fører til uante konsekvenser for Paul. Filmen utforsker hva som skjer når skillet mellom fantasi og virkelighet viskes ut.



Dune 2

Utgivelsesdato: 28. februar
Sjanger: Action/eventyr/drama/sci-fi
Endelig er del to av Denis Villeneuves adaptasjon av den klassiske science fiction-romanen *Dune* klar. Paul Atreides og moren overlevde ørkenens prøvelser med nød og neppe etter at Harkonnene angrep dem. Nå er det duket for opprør. Spørsmålet er om Paul og Fremens folkets list og kjennskap til ørkenens hemmeligheter er nok til å overvinne Harkonnenes rå militærmakt. Skjebnen til hele imperiet er avhengig av svaret.



Orion and the dark

Utgivelsesdato: 2. februar (Netflix)
Sjanger: Animasjon/eventyr/komedi
Orion er en gutt med livlig fantasi, men han har også mange irrasjonelle frykter, som bier, hunder, havet og ikke minst mørket. Dark er en stor og smilende skapning som er personifikasjonen av Orions verste frykt. Han tar Orion med på en nattlig reise rundt om i verden for å vise ham at det ikke er noe å være redd for.



Perfect Days

Utgivelsesdato: 2. februar
Sjanger: Drama
Perfect Days er en film som skildrer det enkle og rolige livet til en toalettrensner i Tokyo. Han nyter musikk, bøker og trær, og møter noen interessante mennesker på veien. Filmen er en hyllest til stillhet, skjønnhet og tilstedeværelse i en travel by.



Pot-au-feu (Veien til hjertet)

Utgivelsesdato: 22. mars
Sjanger: Drama/romanse
Pot-au-feu er et historisk romantisk drama om en rik gourmand og hans trofaste kokk som forelsker seg i hverandre gjennom deres felles lidenskap for mat. Filmen er en hyllest til fransk gastronomi, kultur og kjærlighet, med Juliette Binoche og Benoît Magimel i hovedrollene.



Furiosa

Utgivelsesdato: 24. mai
Sjanger: Action/drama/sci-fi /thriller
George Miller er tilbake med nok en *Mad Max* film. Etter braksuksessen som var *Mad Max: Fury Road*, er forventningene skyhøye. Denne gangen er det historien til Furiosa som er i fokus. Filmen forteller om hvordan Furiosa som en ung kriger rømmer fra en ond krigsherre og tar oss med på historien om hvordan hun blir til en legende i ødemarken.



Kung Fu Panda 4

Utgivelsesdato: 15. mars
Sjanger: Animasjon/action/eventyr
Vår alles kjente og kjære dragekriger er tilbake for en fjerde installasjon av *Kung Fu Panda*. Denne gangen er Po satt til å skulle ta over som åndelig leder av Fredens dal, og han må dermed finne sin etterkommer som dragekriger. Samtidig må han kjempe mot en ond kameleon som muligens er den vanskeligste motstanderen hittil. Den har nemlig evner som gjør at Po må møte sine gamle fiender på nytt.



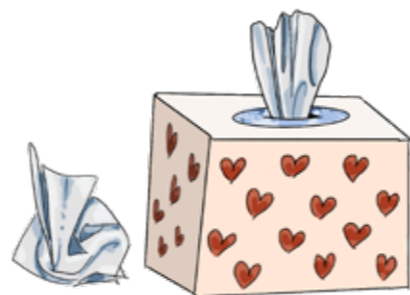
Håndtering av udøde

Utgivelsesdato: 9. februar
Sjanger: Drama
Tre familier befinner seg i kaos når at deres avdøde familiemedlemmer vender tilbake. Hvem er de, og hva er det de vil? *Håndtering av udøde* er et sårt og spennende drama om tre familier i sorg som får sitt største ønske oppfylt, nemlig å få sine kjære tilbake. En vakker fortelling om tap og lengsel, men også om håp, aksept og en kjærlighet sterkere enn døden.

Under Buksen

Det går bra, jeg får «post-nut clarity», jeg òg

Sex er sjelden perfekt, og i hvert fall ikke hver gang.



ILLUSTRASJON: Victoria Lillejord Stenshagen

Jeg fikk inn et tips fra en leser som forteller at de ofte skammer seg etter sex. De forteller at de ofte leter etter en feil hos partneren sin og ender opp med å gå i den samme fellen gang på gang. Jeg kan ikke fortelle noe på vegne av innsender, men av personlig erfaring kan jeg også ofte skamme meg etter å ha delt så mye av meg selv, både emosjonelt og kroppslig.

Hos unge i dag, kanskje spesielt i studentmiljøet, er sex useriøst, lite intimt og noe man ofte gjør med en fremmed. Jeg dømmer absolutt ingen her; jeg har hatt mine runder med «one night stands» med noen jeg møtte bare et par timer i forveien og aldri snakket med igjen. Likevel kan jeg også kjenne på en skam, kanskje ikke akkurat den samme som innsender snakker om, men likevel er det mye skam knyttet til tilfeldig sex.

I etterkant av et one night stand eller en Tinder-deit som kanskje gikk litt langt, kan jeg sitte igjen med en følelse av skam for at jeg har delt så mye av meg selv. En person jeg så vidt kjenner, har liksom sett alt av meg og sett meg på mitt aller

mest sårbare. Og nå skal vi aldri snakke sammen igjen. Nå går det en person rundt som vet dette om meg, og jeg vet dette om dem.

Innsenderen har fortalt meg at det er hyggelig frem til man har sex, men så er ikke sexen helt det man hadde forventet. Her er du ikke alene, innsender. Jeg har også følt på dette mange ganger. Jeg har sittet igjen med en følelse av at jeg har delt så mye av meg selv, men så var det kanskje ikke helt verdt det allikevel.

Til tider har jeg også lurt på om det er min feil at sexen ikke ble som forventet og endt opp med å analysere om det var jeg som gjorde at sexen ikke ble som forventet. Da kommer det en ny bølge med skam over meg. Var jeg sykt dårlig, sånn at de nå går rundt og vet at jeg er sykt dårlig i senga?

Jeg er på ingen måte en sexekspert eller sexolog, men jeg ønsker å dele egne erfaringer og tanker for at færre skal føle seg alene når det kommer til sex. Når jeg ser på mine egne erfaringer i retrospekt,

tror jeg forventningen man har til at hvert eneste ligg skal være perfekt, kan begrense hvor bra det faktisk blir. Ikke alle har god kjemi når det kommer til sex, og det er helt greit. Jeg har et lite håp om at dersom man senker forsvaret og forventningen, finner man frem til noe sammen.

Jeg tror det er viktig å sette pris på det vakre man deler, uansett utfallet. Det er sjelden sex blir perfekt, men å vite det i forkant og heller sette pris på de fine øyeblikkene er i hvert fall noe jeg kommer til å prøve på fremover. Så får vi se om det fungerer.

Kari Bradsgjå

Har du tanker om sex, noe du vil vi skal snakke om eller historier du vil vi skal dele? Send e-post til kulturredaktor@studentmediene.no med emnet «Under Buksen» Alt holdes anonymt.

RØDT KORT OG GULLBALL

Hadde Mia Rusthen stukket til Thailand for å få seg barn, så kan det hende hun hadde kommet seg frem med en spleis. Selv om hun er én av verdens raskeste kvinner, blir det å komme seg til verdensmesterskapet i rodracing vanskelig.

For det koster penger å kjøre sykkel, penger som Norges idrettsforbund ikke vil stå for. Internasjonalt er dette en sport som blir sett av over hundre millioner seere, men Rusthen må trygle på Facebook om å få sponsor.

700 000 kroner trenger hun, og selvsagt er dette mye penger, men vi ønsker oss jo stjerner, også i sporter som brummer. For vi sikler da enda etter Oliver Solberg og Dennis Hauger. Enda førstnevnte er blitt svensk og sistnevnte bare krasjer.

Motorsport har aldri hatt særlig stor stjernestatus i Norge, men at ikke i hvert fall noe av dette beløpet kan bli dekket av Norges idrettsforbund, er forkastelig. Om vi forventer at våre vordende motorsportstjerner skal måtte være utøvere, pr-ansvarlige, mekanikere, reiseledere og agenter, så kommer de aldri til å skinne.

Det finnes selvsagt ikke midler nok til alle, men om det ikke drypper litt på mer snevre miljøer, så ender vi opp med et Idretts-Norge dominert av et knippe fotballspillere med talent, en haug med skiløpere og kvinnelandslaget i håndball.

Her kan man gi rødt kort til flere, da det er flere ledd som har sviktet Rusthen, men hovedsakelig er det Norges idrettsforbund som har skylden. Så de får nå sitt tredje røde kort på under 18 måneder. Kanskje på tide å skjerpe seg, folkens.

Å hylle noen for å gi seg føles rart. Med mindre de stod i en stirrekonkurranse med en okse, så er det utholdenhet og ikke utladning som prises.

Det kom som et sjokk, dette intervjuet med Jürgen Klopp, men det kom nok også akkurat i tide. Tyskeren satt med hendene på knærne og var dypt emosjonell. Han brukte mye tid på å fortelle om hvor mye han elsket klubben, byen og tilhengerne. Vandret rundt og rundt grøten. Han fortalte om alt de hadde opplevd i lag, rundt og rundt.

«Jeg er sliten», forteller Klopp endelig.

Vi lever i en verden hvor resultater, progresjon og karriere daglig driver folk til kanten av både psykisk og fysisk sammenbrudd, derfor er det viktig når prominente figurer tar ansvarlige valg for egen helse.

Om fotballspillere er rollemodeller for barn, kan fotballtrenere være rollemodeller for voksne, og forhåpentligvis er det nå noen som innser at om Klopp kan ta pause så kan de også.

Liverpool har fortsatt muligheten til å vinne fire troféer denne sesongen, men Klopp har allerede vunnet vår gullball. Ikke fordi han dyttet grensene lenger enn andre, men fordi han fant sine egne.

TEKST: Kristoffer Ramsøy Fredriksen
ILLUSTRASJON: Kian Nouri



Kommentar:

På tide å bytte strømmetjeneste

Det er ikke noen ny sak at Spotify er dårlig på å betale artistene sine. Ved inngangen til 2024 har strømmetjenesten gjort det enda vanskeligere for små artister å tjene penger.



ANDREAS JOHNSEN
Journalist i Under Dusken

ILLUSTRASJON: Hedda Spro Larssen



Spotify har siden 2006 dominert musikkmarkedet, og det har tidvis virket som selskapet har hatt monopol på musikkstrømming. Det har gjennom årene blitt et selskap alle som hører på musikk, har kjennskap til. Med over 500 millioner brukere er selskapet en viktig plattform for både artister og lyttere.

Før Spotify ble det meste av musikk på nett ulovlig kopiert og delt på plattformer som Limewire. Dette var et stort problem for musikkbransjen, og da også artistene. Uten å få betalt for musikken man driver med, kan det bli vanskelig å fortsette å lage musikk. Spotify klarte å skape en tjeneste der man bevarte de praktiske aspektene ved blant annet Limewire, men der artistene og musikkbransjen samtidig fikk betalt.

I tillegg har Spotify gjort det mulig for hvem som helst å laste opp musikk og nå topplistene. Før Spotify måtte man på en eller annen måte overbevise noen nøkkelpersoner hos et plateselskap, som igjen ga deg penger og ressurser til å spille inn et album og markedsføre det. Enten det, eller så måtte man gjøre alt dette på egen hånd. Etter Spotify har flere artister gått viralt fra soverommet sitt. Du har kanskje en kompis eller to som har prøvd på nettopp det.

Grådighet

I det siste har det ikke vært så mange overskrifter om hvor bra Spotify har vært for musikkbransjen og uavhengige artister. Det har derimot vært mye misnøye med hvordan og hvor mye plattformen betaler artistene som gjør at Spotify har en plattform i det hele tatt.

Det er ikke noen nyhet at Spotify har vært gniene på hvor mye de betaler artistene sine for en bestemt mengde strømminger. Apple Music betaler 600 til 800 dollar for 100 000 strømminger og Tidal betaler 1250 til 1500 dollar for 100 000 strømminger. Spotify, derimot, betaler kun 300 til 500 dollar for 100 000 strømminger. Det kan i verste fall bety at en artist må ha 18 000 000 strømminger i måneden for å kunne tjene en norsk gjennomsnittslønn.

Har gjort vondt verre

I 2024 har Spotify endret vilkårene for utbetaling for strømminger. Det er nå en terskel man må oppnå for at en låt skal kunne tjene penger i det hele tatt. Låten må ha minst 1000 avspillinger før den kvalifiserer til å tjene penger. Noe som kanskje ikke virker som så mye, men for små, uavhengige artister som legger inn mange timer for å gi ut mange låter for et nisje-publikum, vil en slik forandring kunne være kroken på døren.

Finnes det alternativer?

Forskjellen i pris for studenter på strømmetjenester er ikke stor. Apple Music koster 75 kroner måneden, mens Tidal kun tar 49 kroner. Men er det verdt å miste alle podkastene til Spotify, Spotify wrapped, en håndfull følgere, 50 spillelister, og å gidde å overtale pappa om å bytte familieabonnementet over til Apple Music? Det er kanskje ikke det. De fleste artister vi hører på i dag tjener jo greit uansett.

Det er nok urealistisk å håpe på at Spotify vil begynne å betale artistene sine bedre med det første. For da Uruguay vedtok en ny lov som ville føre til at Spotify ville måtte betale artistene sine mer, valgte de heller å trekke seg ut av landet. Det er ganske tydelig at målet til Spotify kun er å tjene penger, så om alle kun hører på Drake og Taylor Swift, har det ikke så mye å si for strømmetjenesten. Det er uheldig for nye artister som prøver å skape en karriere.

Spotify vil nok beholde tronen en god stund til, ettersom de nesten har hatt monopol på markedet i over 15 år. Å bytte strømmetjeneste vil nok hjelpe mindre, uavhengige artister å kunne leve av musikken, og i gjengjeld kunne skape mer musikk. Men om du virkelig vil støtte artisten, er nok svaret å kjøpe album fysisk og/eller digitalt. Og merch.

Mall Girl

- *Pure Love*

TEKST: Simon Torsvik Thingnes | FOTO: Jansen Records



Mall Girls andre skive er nydelig og fengende.

Mall Girl er tilbake, og i likhet med samfunnet som helhet er *Pure Love* mørkere og mer introspektiv enn *Superstar* fra 2022. Likevel styrer de ikke milevis unna uttrykket vi kjenner og elsker fra oslobandet.

Albumet åpner med låten «Inzane», den minst minneverdige av singlene som ble sluppet frem mot albumutgivelsen. Som åpningsspor føles den tung, og den lange, papparock-aktige gitarsoloen i andre halvdel føles ikke helt interessant nok til å rettferdiggjøre låtens varighet. Riktignok skal det ikke ta lang tid før bekymringene roer seg betraktelig. Oppfølgingslåten «All I Should Have Said» setter stemningen med glitrende gitarriff og fengende vokalmelodier, og står frem som et eksempel på stemningsskiftet *Pure Love* representerer i Mall Girls diskografi.

«**English Breakfast**» er også et tydelig høydepunkt. Innslag av energisk tromming og lek med tid komplementerer den melankolske stemningen låta bringer med seg. Hovedriffet er utligvelig fengende, og i tillegg krones den av en helt spinnvill gitarsolo, signert Iver Armand Tandsether. Det er mer rom for skryt av gitarspillingen på albumet, og låten «Emo Shred» er et prakt eksempel på hvordan et riff kan forsterke følelsene i en låt. Kall det østnorsk emo, matterock eller hva du vil, melodiene treffer i alle fall rett i hjertet.

«**Super Lazy Girl**» stikker seg ut tekstlig. Vokalist og låtskriver Bethany Forseth-Reichberg skildrer et inderlig ønske om nærhet som blir satt stopper for av en frykt for å slippe noen helt inn i sitt eget følelsesliv.

De ettertenksomme og melankolske tekstene er et gledelig bidrag til platen. Det er også trommeslager Veslemøy Narvesens kreative, energiske og samtidig komplementerende trommegrooves. Fra maskingæverlignende skarp-trommeslag på «Inside Out» til perfekt akkompagnement til gitarriffet på «Emo Shred» finner trommene sin rettmessige plass blant komplekse gitararrangementer.

Om det var noen tvil, er jeg svært begeistret for *Pure Love*. Og det til tross for hvor høyt de la listen med debutalbumet. Låtene Mall Girl serverer oss denne gangen, er mer voksne i fremtoning, og som vanlig får lytteren en nydelig balanse mellom strålende enkeltprestasjoner og fengende indierock-låtskriving.

Ragnhild Og

- *To Renovate a House*

TEKST: Simen Almaas | FOTO: Helen Røstum



Med *To Renovate a House* legges lista høyt.

Ragnhild og debutplate *To Renovate a House* er et rikt album som trekker fra en rekke ulike sjangre. Albumets første to spor avslører likevel en sterk innflytelse av neo-soul, en sjanger som har vært i noe overflod på den norske musikkscenen de siste årene. Ragnhild og makter likevel stort sett å prege sjangeren gjennom et særegent uttrykk. Dette gjelder spesielt for tittelsporet, som har smakfulle innslag av latin-groove. Albumet defineres ellers av en rik instrumentasjon i både gitar og synter. Sentimentale «I Have You» er representativ for dette med sine vuggende synt-motiver og klangfulle gitar, som sender tankene i retning av Elizabeth Frazier fra Cocteau Twins sitt soloarbeid.

Hver låt på albumet oppleves å gi inngang til et eget rom i Ragnhild Ogs hode, og platen streifer derfor tekstuelte innom en rekke ulike

tema. Tekstene skildrer små og store vurderinger fra en som står i krysningen mellom ungdoms- og voksenlivet. Betraktninger rundt relasjoner og kjærlighet gjøres på en måte som aldri oppleves klisjéfyllt. Selv på den tilsynelatende direkte «Climate Change» blir tematikken formidlet på en noe mer abstrakt måte, og det gjør spesielt inntrykk når låtskriver Ragnhild Moan synger om en nær fremtid der hun innser at klimaendringene er blitt virkelighet. Hun klandrer seg selv for å ikke ha lyttet til jorden: «She knew, and she let us know».

Alt i alt viser bandet en imponerende bredde innenfor det tilsynelatende henslengte lydbildet. I andre halvdel av albumet viser Ragnhild og også teft for dynamikk med både «Blue» og «The Past». Førstnevnte er, med sitt svevende uttrykk, en behagelig låt som på kløktig

vis danser rundt de tidvise innslagene av flittige trommeslag. «The Past» står for albumets desiderte høydepunkt med spennende harmoniske vendinger og rufsete gitar som rikosjetterer rundt til en stadig euforisk stemning.

To Renovate a House er et imponerende debutalbum. Huset, eller idéen om å bygge et hjem, er en overbevisende metafor for å diskutere de veiskillene og vurderingene man står i som ung voksen, noe som gir en engasjerende lytteropplevelse. Ragnhild og første album er med andre ord et selvsikkert og velspilt album som yter det lille ekstra – musikk du trygt kan la flomme ut og fylle rommene i ditt eget hus.

21 Savage

- *American Dream*

TEKST: Martin Lindheim | FOTO: Slaughter Gang / Epic



21 Savages tredje album har mange høydepunkter, men forelsker seg dessverre for ofte i R&B-drømmen.

Shéyaa Bin Abraham-Joseph: den britiskfødte rapperen som tidlig flyttet over dammen til trap-hovedstaten Atlanta. Nå er han ute med sitt tredje album *american dream* som slippes i forbindelse med den planlagte biografiske filmen *American Dream: The 21 Savage Story*.

Satt i kontekst av filmen innser man fort at *american dream* er 21 Savage på sitt aller mest personlige og sårbare. Det bekreftes allerede på tittelsporet, som åpner albumet. Her står hovedpersonens mor for ett av de vakreste øyeblikkene på hele platen når hun kaster lys over avgjørelsen om å reise til det lovende USA. Skildringen av en oppofrende mor med kun ett mål, å gi sønnen de beste mulighetene for å lykkes, gjør sterkt inntrykk.

Der man fikk et tilbakeblikk på oppveksten i Atlanta på «american dream», er 21 Savage på «redrum» tilbake i hjembyen London. Denne gangen med enda mer gatekredibilitet. Låten maler et bilde av gjengmiljøet i Sør-Londons bakgater, der hverdagen er brutal, men forlokkende med luksuriøse goder. Dette gjenspeiles også musikalsk. Spesielt den brasilianske syngingen som repeteres gjennom låten makter å være både nifs og vakker på samme tid.

Utover i albumet får vi høre flere gode gjesteopptredener. Doja Cat stjeler showet på atmosfæriske «n.h.i.e» med hviskesyngingen sin. Metro Boomin-produserte «pop your shit» har et fett gjesteverv fra Young Thug, der han blant annet får sneket inn et genialt Comme Des Garçons-ordspill. Men aller best er Travis Scott på «nee-nah», hvor han høres mer sulten ut enn han har gjort på lenge.

Til tross for gode kvaliteter er ikke *american dream* et feilfritt album. Spesielt andre halvdel plages av altfor mange simple R&B-låter. Summer Walker-gjestede «prove it» er dørgende kjedelig og inkluderer noen av de flaueste linjene 21 Savage har skrevet. Også Brent Faiyaz-gjestede «should've worn a bonnet» setter seg fast i R&B-hengemyra, og uten noen interessante musikalske grep eller minneverdige vokalprestasjoner sliter den med å komme seg ut.

american dream er i grunnen et gjennomført album med flere sterke låter. Problemet er at det også har for mange unødvendige låter. Med litt oppstramming kunne resultatet blitt forrykende bra, men nå er det helt passe.

The Smile

- *Wall of Eyes*

TEKST: Mats Fosdahl | FOTO: XL Recordings



The Smile er ikke lenger en avlegger av Radiohead.

Det er vanskelig å ikke nevne Radiohead når man skal snakke om The Smile. På *Wall of Eyes* demonstrerer Yorke, Greenwood og Skinner at prosjektet bærer et særpreg, til tross for ujevnheter.

Det var de mest lavmælte og fortvilende øyeblikkene på *A Light For Attraction Attention*, som «Free In The Knowledge», som gjorde mest inntrykk. Dette uttrykket spiller The Smile opp på *Wall of Eyes*. Låter som «Teleharmonic» og «You Know Me!» briljerer i sine deppede toner, og samtidig fremheves de røffere øyeblikkene på «Read The Room» og den andre halvdel av «Bending Hectic».

Apropos «Bending Hectic»: denne låten er noe av det beste Yorke og gjengen har produsert på lenge. Med vringlete, psykedeliske gitarer i en nattlig, abstrakt

atmosfære drar The Smile lytteren ned til deres håpløshet. Lyddesignet på første halvdel er i tillegg utrolig detaljert og kreativt – her skiller The Smile seg betydelig fra Radioheads uttrykk.

Tom Skinners beherskede trommespilling skinner sterkt på samtlige *Wall of Eyes*-låter. Lydbildene er ofte skjøre og rytmene ofte komplekse. Det er ikke enkelt å jobbe med, men stadig treffer Skinner spikeren på hodet.


Yorkes penn stiller som vanlig opp med kryptiske skildringer, og i forening med *Wall of Eyes* sin abstruse soniske karakter blir Yorkes lyrikk effektiv. Fortvilelse utfolder seg på «You Know Me!» og «Teleharmonic», mens «Read The Room» angriper ignoranse med rak rygg. Låtene er tydelige lyriske høydepunkter.

Låtene på *Wall of Eyes* tar seg noen ganger litt for mye til rette og er ofte lengre enn nødvendig. Repetisjonen bidrar til å forme platens transefremkalling, men gjør tidvis lytteropplevelsen seig. «Under Our Pillows» er nok den verste forbryteren. Det er lite grunn til at låta skal strekke seg til over seks minutter.

En forbedring fra deres forrige plate og jevnt over en utgivelse med flere musikalske perler: *Wall of Eyes* er et sterkt album fra The Smile.

KRYSSORD

TEKST: Sofie Bergset Janols | FOTO: Anne van den Hooven og Torstein Olav Eriksen

	INGA STRØMKE				HINTE		TURVENN	TO LIKE	NAVIGASJONSSYSTEM	FORESTILLING
	STOLT			KRIGSGUD						
	KOMMUNE	TRE			PYNT					
		STILTYPE			KLIMABOMBE					
	DREIER				SPRENGSTOFF			HYSJELYD		
ALT. VIRKELIGHET			SYKDOM		TYPE AVFALL		UD	MÅL PÅ ØKONOMI	KONKURRANSE	
GODT TIL BAGEL			TILTREKNINGSKRAFT		... NOBYL		UD			
							UD	BILMERKE		
PASTILL			UD	MYKT				VALUTA-OMRÅDE		
KROPPSDEL										
ØL				BY	UNDERVURDERT MAT					
					RADIOPROG.					
	LOGARITME							TYPE INFEKSJON	LØPER	
	HØYTID									
LATT ERFREM KALL ENDE				SMYKKE						
				BETRAKTE						
LØFTE										
		TÅLE EN	SJAKKSPILLER SPANSK							
	OLJE				TA			DER INGEN SKULLE TRU AT NOKON KUNNE ...		
	BURGERSTED				FJELL	MATEMATIKER				
FUNGERENDE							LEVE I ...			
							BIBELSK BOK			
								BESTE TIDEN I LIVET		
								AVIS		
TRONDHEIMS GATER	UD		TRUKKET (N.L.)					SYMBOLFUGL	NTNU-AVIS	UD
DUM PERSON										
		BOLT					ELTER			

Send inn løsningsforslaget til avisredaktør@studentmediene.no innen 27.02.2024 og vær med i trekningen av en flott premie!

STRIPE



ILLUSTRASJON: Victoria Lillejord Stenshagen



ILLUSTRASJON: Kian Nouri

Kulturkalender

Under Dusken løyer fritidsproblema dine med kulturelt påfyll for dei neste tre vekene.

KURS: PRØV KLATRING

Når: Onsdag 7. februar, klokka 20:00

Kor: Grip Leangen

Grip Leangen gir deg som enda ikkje har hoppa på klatrebølga, moglegheit til å teste ut idretten i trygge former. Kurset er for alle og stiller ingen krav til ferdigheiter.

VAL AV UKESJEF

Når: Torsdag 8. februar, klokka 19:00

Kor: Tapperiet paa Dahls

Det blir ein elektrisk aftan med «girls, girls, girls, girls». Med We Are Not the Same Tour part 1 er tvillingduoen tilbake på ei trøndersk scene. Dette vil du ikkje gå glipp av!

KONSERT: MARCUS OG MARTINIUS

Når: Torsdag 8. februar, klokka 18:00

Kor: Storsalen på Samfundet

Hausten 2025 smell det på nytt med Norges største kulturfestival! Dersom du er gira på å meine noko om korleis dette skal gå føre seg, tilrår me å delta i organisasjonsdemokratiet og ta med det raude kortet på torsdag.

STØTTEKONSERT FOR PALESTINA

Når: Laurdag 10. februar, klokka 19:00

Kor: Havet arena

Transform, Balkanfest og Havet lagar støttekonsert for Palestina frå klokka 19. Støtt ei god sak og høyr på god musikk samstundes.

KONSERT: UKJENT HEST

Når: Laurdag 10. februar, klokka 23:59

Kor: Knaus på Samfundet

Bandet blir omtala som Noregs dårlegaste, men mest allsidige boyband. Galopper til Knaus og bli kjent med hesten.

KARIS KLESMARKED

Når: Torsdag 15. februar, klokka 17:00

Kor: Storsalen på Samfundet

Denne dagen vil ei rekke studentar fylle Storsalen med stort og smått av vintageskattar. Ta turen for å finne ditt neste bruktkupp. Her skal det vere noko for alle.

KONSERT: SYNNE VO

Når: Laurdag 17. februar, klokka 22:00

Kor: Storsalen på Samfundet

Den unge gudbrandsdølen har dei siste åra tatt pop-musikk-Norge med storm, og no kjem ho til Samfundet. Med fengande beats syng ho om dei små gledene og den store kjærleiken – på dialekt!

KONSERT: VINTERKVELD I NIDAROSDOMEN

Når: Søndag 18. februar, klokka 20:00

Kor: Nidarosdomen

Studentersamfundets Symfoniorkester inviterer til ei konsertoppleving av dei sjeldne. Klassisk musikk under domens høge tak er dømt til å bli ein minneverdig kveld.

KONSERT: TØYEN HOLDNING

Når: Fredag 23. februar, klokka 20:00

Kor: Storsalen på Samfundet

Dei erfarne austkantrapperane Mest Seff og Fredfades entrar Samfundet for å vise kva dei som duo stadig har å by på. Om du likar old-school-hiphop eller generelt god musikk, er Storsalen staden å vere.

KONSERT: METTESON

Når: Laurdag 24. februar, klokka 20:00

Kor: Havet arena

Kanskje du fekk med deg Metteson under UKA-23? Viss ikkje har du igjen moglegheita til å oppleve artisten frå Moss live når han besøker Havet arena under sin debut-turné.

UTSTILLING: MELLOM ROM

Når: 2. februar – 7. april

Kor: Kjøpmannsgata ung kunst (KUK)

Sjølveste HM Dronning Sonja har, saman med kunstnar Håvard Homstvedt, utstilling på KUK. Dei beskriv utstillinga som eit fysisk eller abstrakt rom, der dei presenterer kunst kor det blir møtt, diskutert, justert og utforska.

KVISS

KVISSMESTER: Kristoffer Hedman
Spørsmål og kommentarer kan sendes til kviss@studentmediene.no

1. Hvilket lag skal Lewis Hamilton kjøre for i 2024?
2. Hva heter forsknings- og utdanningsministeren i Norge?
3. Hvilken norsk film vant både publikumspris og regipris under Sundance-festivalen?
4. Hva skal til for å lage svartkruttet i dynamitten?
5. Hvilket land i Sør-Amerika har et navn som betyr «sølvlandet»?
6. Hva heter kostholdet hvor man skal utelukkende spise mat produsert i Norge?
7. Hva heter talkshowet som legges ned i 2024 etter tolv år på skjermen?
8. Hvilken artist solgte ut to konserter på Lerkendal Stadion i 2025?
9. Hva menes med “mastersyke”?
10. Hvilken tittel fikk du om du oppnådde en mastergrad i humaniora før 2003?
11. I hvilket århundre ble Oxford University grunnlagt?
12. Hvem spiller Nils Bendik Kvissel i serien *Makta* på NRK?
13. Hvor lenge kan en rotte holde pusten under vann?
14. Hva betyr ordet «idiot» opprinnelig?
15. Hvor mye veier hjernen til en ulv?
16. Hvem kom på andreplass i MGP-finalen 2024?
17. Hva kalles prinsesse Ingrid Alexandra i militæret?
18. Hvilken verdenskjent komponist handler filmen *Maestro* om?
19. Til hvilken øy må du dra til for å besøke Ny-Ålesund?
20. Hvor dyp er verdens dypeste grop, Marianegropa?

Hvordan står det til med masteren?

Illustrasjon: Kian Nouri

0–5 poeng:

Master? Hvilken master? Det må da kunne gå både tre, fire og fem semester uten at folk skal begynne å mase så fælt etter denne masteren. Ja, da, mamma, jeg vet at Lånekassen bare gir meg penger i åtte år, men en må jo leve litt òg, vente på inspirasjon, ta det kuli – kan ikke tvinge genialitet, vet du



6–10 poeng:

Er da mester i mitt eget hus! Trenger ingen master, jeg, vel. Jeg er både byggmester, hovmester og lemlester. Å verdsette akademiske grader får være til fiffen og arbeidsgiverne. Statsråd blir en jo allikevel, bare å lyve, det.



11–15 poeng:

Den er MIN, skjønner du! Den er min egen, MIN, min kosteligste. Ingen snokete journalist skal få klørne sine i den, uansett hvor mange gåter eller innsynsforespørsler de sender.



16–20 poeng:

Landet meg toppjobb i staten. Veldig fornøyd inntil nylig. Skulle ønske det var 30 dagers returrett da den ble uglesett av mine kollegaer. Hvordan kunne jeg vite at den var tre år ute av mote? Skammelig at slikt bare slipper gjennom kvalitetskontrollen. Må jo bare lære meg å spinne, da, tsk tsk.



1. Ferrari, 2. Oddmund Hoel, 3. *Ibeline*, 4. Tølvten/trekull, svoveltsyre og salpetersyre 5. Argentina, 6. Norskeskattarane, 7. *Lindmo*, 8. Åge Aleksandersen, 9. At høy tidanning (master) anses som viktigere enn riktig tidanning i samfunnet, 10. Magister 11. Det ellevte århundre (1096), 12. Thorbjørn Jagland, 13. Tre minutter, 14. En som ikke er politiker, 15. 120 gram, 16. Keilmo, 17. Rekrutt Alexandra, 18. Leonard Maestro, 19. Spitsbergen, 20. -10 994 meter.

Spitposten

Registrerer:
...at nytt år
...at ny forsknings- og høyere utdanningsminister
...at noen var student
...at ikke plagier
...at en dag er DU minister
...at hvem er igjen i SP nå?
...at helseminister også?
...at tenk å felles på grunn av Tjora-sitat
...at Tjora feller makthaverne
...at er ikke det det samfunnsvitere gjør
...at radikalere
...at raddis
...at draggis
...at ned med Gløs
...at indøk er ikke hele Gløs
...at EiT begynner å merkes
...at gråter ikke
...at har bare litt EiT i øyet
...at NTNU ønsker valg
...at men bare kanskje
...at men ikke nå da
...at DET hadde vært for radikalt
...at drøyer det til 2029
...at kanskje blir Nybygg ferdig innen da
...at kanskje oppløses Fitteblekka før da
...at hvem skal skrive om det da?
...at hvem skal ha sexspalte da!!?
...at men vi har snømåkere nå!!
...at lenge leve trappegutta
...at #ShoveLove
...at bruker utleierens snøskuffe
...at gløsing har vært trappefaste i flere år
...at dragvollinger er strøfaste:(
...at spøkelsbusser
...at rikskringfistinga melder at flere år utdanning øker levealderen
...at da blir deksen uødelige snart
...at nynorsk har blitt den nye normen
...at punkt 10: Smækk på rompæn
...at nei, ikke-binære og transpersoner generelt burde ikke bli prester
...at men det er utelukkende fordi ingen burde bli prester
...at vi gjør ikke forskjell på folk
...at på lik linje med at ingen egentlig burde få drive med toppidrett
...at på lik linje med at ingen burde måtte gå på et toalett de ikke føler seg hjemme på
...at på lik linje med at ingen egentlig burde spise ananas på pizza
...at gløsingene bruker 40 timer i uka på å koke
...at kanskje de er litt trege



...at og hva bruker Dragvoll de siste 10 timene på?
...at timene brukes på dannelse
...at særlig om sirkus på onsdager er dannelse
...at deksere kan ikke minecraft
...at nubz
...at angret ikke på at jeg klinte med DEN personen
...at angret på at jeg klinte med den personen
OFFENTLIG
...at Fitteblekka rapporterer når nordnorge stenges
...at "treet bare bøyer seg litt"
...at me har hookekarantene
...at vælkomin nye dusketerar
...at Jeg har selv vært i Kina og snakket med dem
...at Vil du bli torturert?
...at avtalen er altså penger rett i kassa
...at avtalen er altså null ryggrad
...at eksistensiell risiko for Samfundet eller eksistensiell risiko for samfunnet
...at det ER viktig å tolke folk i verste mening
...at "i tråd med parisavtalen, MEN:"
...at eg er ikkje frisk
...at diagnostisert med mastersjuke
...at penger er roten til alt godt<3



Utgavens dyr: Masteroppgavemuldvarpen
Hun graver i all slags litteratur, drar med seg en kilde her og en kilde der. Disse tar hun med til avkommet sitt, som i artikkelgrotter skriker og piper etter mat: «APAAA7», «Chigacooo», «Fotnoter», roper dem. Se, nå har muldvarpmamma tatt med seg litt Tjora-litteratur. Håper masterstudenten som skriver ser at nå mates unga med sidetall og tidsskriftnavn.

Spitposten presenterer: Magnus-Kvizzen.

På tide at Dusken steppa opp kviss-kvaliteten deres. Men siden jeg er for lat til å lage noe sånt er den KI-generert. Om du vil klage på kvissen bryr jeg meg ikke med mindre du heter Magnus.

Hvilken kjent norsk kombinertutøver har fornavnet Magnus?

- Magnus Carlsen
- Magnus Moan
- Magnus Bø

Magnus Chase er hovedperson i en bokserie skrevet av hvilken forfatter?

- J.K. Rowling
- Rick Riordan
- Suzanne Collins

Magnus effect er en fysisk fenomen oppkalt etter en person ved navn Magnus. Hva beskriver dette fenomenet?

- En matematisk alorytme
- Bevegelsen av planeter
- Kraften som virker på et roterende objekt i fluid

Hvilken svensk sanger og låtskriver har Magnus Uggle som artitsnavn?

- Magnus Carlson
- Magnus Uggle
- Magnus Betnér

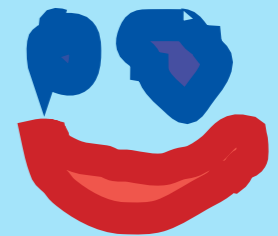
Hvilken magnus er du?

1-3 poeng
Magnus Carlsen
Helt ok i sjakk, men ikke særlig god kombinertutøver

4-6 poeng
Magnus Moan
Helt ok kombinertutøver, men ikke særlig god i sjakk

6-8 poeng
Joachim Trier
Beste regsissør ved navn magnus

9-10 poeng
Mr. Magnus (Mr. big på latin)
Du er den største og beste magnusen.



Hvilken norsk filmregissør har navnet Magnus og er kjent for filmer som "Reprise" og "Oslo 31. August"?

- Magnus Martens
- Magnus von Horn
- Joachim Trier

Hva er Magnus-effekten innenfor psykologi?

- Tendensen til å huske navn bedre enn ansikter
- En positiv selvpoppfyllende profeti basert på forventningene til andre
- En teori om hvordan folk tar beslutninger under press



Hvem av følgende fotballspillere heter Magnus?

- Magnus Wolff Eikrem
- Lionel Messi
- Cristiano Ronaldo

Magnus betyr "stor" på hvilket språk?

- Svensk
- Latin
- Gresk



Laget av og
for studenter



Kjøp og selg pensum
på iBok.no